

PERIODICALS

Pirmoji pažintis su
kun. G. Keršiu – 15 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Du požiūriai – 2
- Rytų politikos iššūkiai – 3
- Ar ilgai išliks vien tik tradicinė santuoka? – 3
- Detroit, MI paminėtos dvi šventės ir klebono 50-metis – 4
- Rimtės savaitė Cleveland, OH – 5
- Aušros Vartų parapijos varpų likimas – 5
- „Skaitybės kelias“ – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- „Ačiū, kad neapleidžiate mūsų“ – 12
- Kultūrinė veikla (5) – 13

Valiutų santykis
1 USD — 2.59 LT
1 EUR — 3.45 LT

JAV prezidento inauguracijoje Lietuvai atstovavo LR ambasadorius Ž. Pavilionis

Washington, DC (LR ambasados JAV ir „Draugo“ info) – Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis su sutuoktine sausio 21 d. dalyvavo praėjusių metų lapkritį antrai JAV prezidento kadencijai perrinkto Barack Obama inauguraciniuose renginiuose Washington, DC. Lietuvos ambasadorius, kartu su buvusias JAV prezidentais, gubernatoriais, senatoriais, administracijos, Atstovų rūmų nariais ir kitais diplomatinio korpuso atstovais, klausėsi prezidento priesaikos Kapitolijuje, vėliau stebėjo šventinį paradą. Vakare ambasadorius Ž. Pavilionis dalyvavo Valstybės departamento surengtame oficialiame JAV inauguraciniame pobūvyje, kuriame apsilankė ir pats JAV prezidentas B. Obama. JAV sostinėje sausio 21 d., pirmadienio, vakarą vyko dešimtys įvairių visuomeninių grupių organizuojamų priėmimų. Vienas jų buvo surengtas ir LR ambasadoje JAV. Jį surengė Washington, DC teisininkus, verslininkus bei administracijos atstovus jungianti organizacija „Professionals of the City“.

B. Obama duoda priesaiką.

EPA-ELTA nuotr.

Išėiviai kviečiami teikti prašymus studijoms

Vilnius (ELTA) – Nuo sausio 21 d. iki vasario 20 d. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas priims išėivijos ir lietuvių kilmės vaikų, vaikaičių, provaikaičių, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose, prašymus valstybės paramai gauti. Studentai gali teikti paraišką dviejų rūšių paramai gauti: stipendijai ir vienkartinėi socialinei išmokai. Paramą gali gauti studentai, priimti į pirmosios pakopos, vientisąsias arba antrosios pakopos studijas Lietuvos aukštojoje mokykloje. Taip pat paskutinę sesiją išlaikę be akademinių skolų. Parama neskirama studentams, studijuojantiems tų šalių, iš kurių jie yra atvykę, kalbas. Stipendijos dydis – 390 Lt per mėnesį. Ji skiriama vienam semestru ir išmokama kas mėnesį. Socialinė išmoka (nuo 700 Lt iki 1,100 Lt) yra skiriama įvertinus paraišką davusiojo asmens socialinę padėtį. Pirmą kartą dėl paramos besikreipiantys lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai turi būti-

nai pateikti krašto lietuvių bendruomenės, Lietuvos Respublikos valstybės institucijos ar įstaigos užsienyje, kurios užsieniečiams išduoda vizas, ar kitos institucijos išduotą užsienio lietuvių kilmę patvirtinantį dokumentą. Pirmą kartą besikreipiantiems dėl šios paramos taip pat privaloma pateikti dokumentą, patvirtinantį, kad prieš atvykdam į Lietuvą jie ne mažiau kaip trejus metus gyveno užsienyje ir atvyko į Lietuvą ne anksčiau kaip į devintą klasę.

Išėivijos ir lietuvių kilmės vaikai, vaikaičiai ir provaikaičiai, norintys gauti socialinę išmoką, iki paraiškų teikimo termino pabaigos fondui turi pateikti dokumentus, patvirtinančius socialinę užsienio lietuvių padėtį arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas, išskyrus atvejus, kai fondas nurodo, kad dokumentų pateikti nereikia. Daugiau informacijos rasite adresu: www.vsf.lt.

JAV pristatytas projektas „Šiaurės Jeruzalė“

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Praėjusią savaitę JAV Kongreso, administracijos, žydų organizacijų ir lietuvių bendruomenės atstovams pristatytas Viešosios įstaigos (VŠĮ) „Šiaurės Jeruzalė“ projektas, kuriuo siekiama atspindėti litvakų kultūrinį paveldą virtualaus muziejaus forma. Projektą pristatęs VŠĮ tarybos pirmininkas Antanas Zabulis priminė, kad XVIII a. Vilnius „Šiaurės Jeruzalė“ buvo pramintas dėl savo vaidmens pasaulio žydų kultūrai, todėl internetiniu projektu siekiama sugrąžinti bent dalį buvusios daugiakultūrinio Vilniaus miesto šlovės ir surinkti po pasaulį išbarstytą kultūros paveldą. A. Zabulis projektą pristatė ne tik JAV sostinėje, bet ir New York bei Philadelphia, kur susitiko su YIVO žydų studijų instituto, Modernaus meno muziejaus, Amerikos žydų kongreso atstovais, davė interviu JAV žydų žiniasklaidai.

VŠĮ „Šiaurės Jeruzalė“ buvo įsteigta 2011 m. rugpjūčio mėnesį. Tarp organizacijos steigėjų – Antanas Zabulis („Omnitel“ prezidentas), Rolandas Valiūnas (Advokatų kontoros „LAWIN“ vadovaujantysis partneris), Antanas

VŠĮ tarybos pirmininkas Antanas Zabulis. Ludo Segers nuotr.

Guoga („TonyBet“ savininkas), Visvaldas Matijošaitis („Vičiūnų grupės“ generalinis direktorius), Anna Avidan (personalo paieškos konsultantė). VŠĮ „Šiaurės Jeruzalės“ įgyvendinamo internetinio projekto adresas – www.northernjerusalem.com.

Redakcijos žodis

Praėjusią savaitę Ramunė Kubiliūtė „Drauge“ rašo apie balandžio mėn. nutostiančią veikti daugiau nei prieš 100 metų seselių kazimieriečių įsteigtą Maria High School. Šią savaitę „The Wall Street Journal“ rašo ne apie vieną, bet 24 (22 pradinės ir 2 vidurines) New York miesto katalikiškas mokyklas, kurias šiais metais planuojama uždaryti. Pagrindinė uždarymo priežastis – ne prasta mokymo kokybė, bet gerokai sumažėjęs mokinių skaičius. New York arkivyskupijos mokyklų direktorius Timothy McNiff duomenimis, nuo 2003 metų katalikiškos mokyklos New York neteko per 25,000 mokinių. Kitus mokslo metus šio miesto arkivyskupija žada pradėti su 173 pradinėmis ir 48 vidurinėmis mokyklomis. Kur kas džiugesnė žinia pasiekė iš Lietuvos, Šiaulių. Kaip praneša Bernardinai.lt, neseniai Šiaulių savivaldybėje vykusiamе pasitarime nutarta įsteigti pirmąją miesto katalikišką gimnaziją. Lietuvos jėzuitų provincijolas kun. Gediminas Vitkus įsitikinęs, jog Šiauliuose yra visos sąlygos katalikiškai gimnazijai atsirasti ir augti. Vadinas, yra ne tik pinigų, bet ir norinčių joje mokytis.

Vyr. red. **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00
Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00
• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.
Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

DU POŽIŪRIAI

Švęsti dar anksti

RUGILĖ AUDENIENĖ

Suskaičiavę emigrantų „galvas“, kai kurie specialistai palaisvino kaklaraiščius ir atsipūtė: grynoji emigracija jau baigiasi. Antroje šio dešimtmečio pusėje į Lietuvą atvyks daugiau žmonių, nei išvyks, pagal pernykščius duomenis, emigracija tuoj pasieks žemiausią lygį nuo 2003 metų. Tiesa, kiti skaičiai rodo, kad socialinių stimulų grįžti gali pritrūkti.

Šiomet emigracija turėtų būti žemiausiame lygyje per pastarąjį dešimtmetį, todėl ji – nebe didžiausia Lietuvos problema. Netgi nelabai „tikra“ problema. Tokį įvertinimą pateikęs „Swedbank“ vyriausias ekonomistas Nerijus Mačiulis pastebėjo, kad pernai daugiau kaip 40,000 gyventojų išvažiavo, bet pusė tiek ir grįžo. Tuo metu į grupę socialiniame tinkle „Aš Lietuvai“ susibūrę skirtingų išsilavinimų, patirčių, požiūrių lietuviai, bandantys kurti šalies proveržio strategiją, bene vienbalsiai tvirtina, kad emigracija – vis dar aktuali. Dabartinę šalies padėtį jie vadina „pelkės sindromu“ ir svarsto, kad būtina blizginti ne tik socialinius bei ekonominius Lietuvos rodiklius Europos Sąjungos kontekste, bet ir kelti moralinį piliečių ūpą.

Ar grįžusiųjų – daug, ar mažai? Viskas priklauso ir nuo požiūrio, ir nuo skaičių, ir netgi nuo subjektyvaus sugrįžėlio potyrio einant į parduotuvę apsipirkti ar ieškoti vaikui mokyklos, darželio. „Užsienyje studijavusius, verslus kuriančius arba gerais specialistais tapusius jaunuolius, grįžtančius į Lietuvą, stebina korupcija“, – kalbėjo ne vienas jaunuolis pernykštėje Vilniaus universitete vykusioje diskusijoje apie jaunimo nedarbą.

Dabartinės Vyriausybės programoje emigracijai vis dar skiriama reikšmingo dėmesio, ketinama stabdyti „protų nutekėjimą“. „Parengsime kompleksinę emigravusios darbo jėgos susigrąžinimo programą, aprėpiančią skubų naujų darbo vietų steigimą, socialinių stimulų sugrįžti į Lietuvą paketo parengimą, geresnių sąlygų sugrįžtančiųjų socialiniams poreikiams tenkinti sukūrimą“, – žada valdantieji. Būtent „socialinių stimulų paketas“ turėtų būti pakankamai storas, nes nors pernai per 8 mėnesius, palyginus su 2012 metais, emigrantų skaičius sumažėjo nuo 39,000 iki 30,000, o imigrantų išaugo nuo 10,000 iki 15,000, mažesni miesteliai neteko maždaug kas

penkto gyventojų.

Lietuvoje esama „socialinių skylių“ – Akmenėje, Ignalinoje, Pasvalyje ekonomiškai neaktyvių gyventojų skaičius, įskaitant ir nepatenkančius į oficia-

lią darbo rinką, viršija 75 proc. Padėtį tyrinėjęs Darbo ir socialinių tyrimų institutas daugelį šalies regionų įvardijo kaip probleminius. Darbo vietų trūkumas, ilgalaikis nedarbas, žemas darbo užmokestis arba skatina tapti išlaikytiniais, arba lįsti į šešėlį, arba, kas pasakytina apie labiau kvalifikuotus dirbančiuosius – tapti kad ir sezoniniais emigrantais. Skurstančiuose rajonuose vienas dirbantysis išlaiko du pensininkus, Vilniuje – vieną pensininką išlaiko 2,34 darbuotojo. Galima įsivaizduoti, kad grįžtantieji pasirinks „sotesnius“ miestus, ir nusigyvenę regionai dar labiau nusmuks. O ar užteks grįžtantiems „protams“ erdvės kurti įmones ar idėjas, vidutiniokams – darželių, mokyklų, sveikatos paslaugų įstaigų, kantrybės ieškoti darbo „valytojai su aukštuoju“, išlieti iš naujo? „Esminė gyventojų mažėjimo priežastis ir toliau išliks emigracija“, – įsitikinęs Darbo ir socialinių tyrimų instituto vadovas Boguslavas Gruževskis, su šiuo reiškiniu siejantis ir darbingo amžiaus gyventojų mažėjimą, turėsiantį įtakos tapsmui „pensininkų valstybė“.

Neseniai vieno rajono ligoninės „galvos“ sprendė, iš kur gauti kardiologą. Kolegos profesionalai – emigravę į užsienį ar kitus rajonus, jauni mokslus Vilniuje ar Kaune baigę gydytojai į „užkampį“ važiuoti nenori. Susigriebta, kad reikia remti studento rezidento (kardiologo), studijuojančio Vilniaus universitete, studijas, skatinti jį ar ją gyventi ir dirbti toje savivaldybėje. Įdomu tai, kad tokį kandidatą planuotojai rado iš gerokai nutolusio rajono, užuot skatinę dirbti gimtinėje mediko specialybę besirenkančius vietinius gyventojus. Nemaža dalis jų tapo emigrantais, atvirai kalbančiais, kad regionuose „socialinės pelkės“ ypač užsistovėjusios. Todėl tikriausiai švęsti Pergalės prieš emigraciją – reiškinį, kurio globaliame pasaulyje sustabdyti neįmanoma, – dieną dar anksti.

Alfa.lt

Rugilė Audenienė – Lietuvos internetinio dienraščio Alfa.lt žurnalistė.

Ar sugrįš lietuviai?

AINIUS LAŠAS

Beskaitant įsisiūbavusias diskusijas apie ateities emigracijos srautus Lietuvoje, norisi paminėti keletą dalykų, kurie labiau pastebimi gyvenant Jungtinėje Karalystėje, vienoje iš populiariausių lietuvių emigrantų krypčių. Iš karto pabrėžiu, jog šiame straipsnyje nieko niekuo nekalčiu ir nepriekaištauju, o tik bandau pasidalinti kai kuriomis išvalgomis, didesnę dėmesį skirdamas ne makro-duomenims, o veiksniams, lemiantiems eilinio piliečio-emigranto patyrimus bei pasirinkimus.

Prieš Naujuosius metus University of Oxford lankėsi Londono lietuvių folkloro ansamblis „Saduto“. Vakaronė praėjo fantastiškai, ir daugeliu atveju tai buvo šaunaus kolektyvo nuopelnas. Tačiau tuo pačiu buvo nesunku pastebėti, jog lietuvių gyvenimas Anglijoje pereina į naują kokybinę plotmę. 2004-aisiais atvykę lietuviai tik svajojo apie savą socialinę-kultūrinę terpę, o dabar ji ne tik egzistuoja, bet ir klesti. Taigi tiems, kurie ilgisi artimesnio ryšio su sava kultūra ir žmonėmis, yra gana daug pasirinkimo Anglijoje – pradedant nuo bažnyčių ir baigiant įvairiais koncertais. O tai reiškia, jog tokių žmonių reemigracijos tikimybė mažėja. Netgi atvirkščiai. Egzistuojant pilnavertiškam socialiniam-kultūriniam gyvenimui, naujų emigrantų išiliejimas gerokai palengvėja. Tuo pačiu Lietuvoje gyvenantys emigrantų giminaičiai bei draugai ne tik praranda savo trauką, bet ir patys pastebi pasikeitusią emigracijos privalumų bei trūkumų pusiausvyrą. O tai vėl skatina didesnius emigracijos srautus.

Dar vienas svarbus dalykas yra emigrantų amžius ir jų socialinė padėtis, kuri lemia skirtingą elgseną. Vidutinio amžiaus žmonės dažną kartą turi stipresnes sąsajas su Lietuva (nekilnojamasis turtas, senstantys tėvai ir pan.), todėl nemažas jų procentas vyksta į užsienį sezoniniams darbams. Tuo tarpu dažnas jaunuolis emigruoja su mažiau apibrėžtais planais. Gavę darbą, atradę draugų bei pažįstamų, o dažnai ir sukūrę šeimas, jie į Lietuvą

atvyksta labiau kaip turistai nei kaip namiškiai. Pažįstu ne vieną ir ne du lietuvių bei lietuves, kurie sėkmingai susituokę ar susigyvenę su kitų tautybių partneriais, neįsivaizduoja, ką jų antros

pusės (ar net ir jie patys) galėtų veikti Lietuvoje.

Kita vertus, migracijos srautai yra artimai susiję su ekonomine padėtimi tiek Lietuvoje, tiek ir Vakarų Europos šalyse. Tai, kad reemigracija smarkiai padidėjo per pastaruosius metus, vargu ar yra Lietuvos ekonomikos augimo pasekmė. Greičiau tai susiję su pablogėjusia ekonomine padėtimi Vakaruose. Kadangi skirtumas tarp lietuviškų ir angliškų pajamų išlieka didelis, atsigavus Didžiosios Britanijos ekonomikai, lietuvių emigracijos srautai turėtų vėl padidėti, nepaisant padėties Lietuvoje. Ekonominė stagnacija Vakarų šalyse paaiškina ir sumažėjusius finansinius pervedimus iš užsienio.

Šių metų pabaigoje Didžiosios Britanijos darbo rinką atsiveria Bulgarijos bei Rumunijos piliečiams. Jei vyriausybė nepriims kokių nors apribojimų, tikėtina, jog nuo kitų metų Didžiosios Britanijos darbo rinką papildys dešimtys tūkstančių bulgarų bei rumunų. O tai savo ruožtu ne tik padidins žemos kvalifikacijos darbuotojų pasiūlą, bet ir atsilieps nekilnojamojo turto nuomos rinkai. Galimi ir rimtesni socialinės politikos pokyčiai valstybiniu mastu, kurie sumažins Didžiosios Britanijos patrauklumą naujiems ir čia jau įsikūrusiems emigrantams. Vis dėlto šalių emigracijai nestinga ir artimiausioje ateityje nestigs. Todėl nereiktų naiviai galvoti, jog kažkas savaime susitvarkys ir migracijos srautai stebuklingai pasisuks atgal. Mano nuomone, padėtis yra žymiai rimtesnė ir sudėtingesnė.

Delfi.lt

Ainius Lašas – University of Oxford Politikos ir tarptautinių ryšių katedros vyriausiasis mokslinis bendradarbis.

Naujosios Vyriausybės ketinimai gerinti santykius su Rusija yra ir ambicingi, ir optimistiški. Vyriausybės programoje rašoma, kad „Lietuvos ir Rusijos santykiams būtinas ‘perkrovimas’. Lietuvos bendradarbiavimą su Rusija grįsime abipusį pasitikėjimą stiprinančiomis europietiškomis vertybėmis, kreipdami dėmesį ne į praeitį, o į ateitį, neapsibrėždami išankstinių, sunkiai įgyvendinamomis sąlygomis, trukdančiomis geriams ir abiem pusėms naudingiems kaimyniniams santykiams”. Lengva turėti gerus norus, gerokai sunkiau juos įgyvendinti, ypač kai daug kas priklauso nuo kaprizingo didžiojo rytų kaimyno.

Akivaizdu, kad bus sunku susitarti dėl Sovietų Sąjungos padarytos okupacinės žalos. Maskva greit neatleis Lietuvai dėl jos nutarimo griežtai įgyvendinti trečiąją Europos Sąjungos energetikos paketą bei jos vaidmens įtikinant Europos Komisiją pradėti tyrimus, kurie turi nustatyti, ar „Gazprom” pažeidžia antimonopolines ES taisykles.

Gali būti dar kitas trinties objektas. Vilniuje lapkričio mėnesį vyks ES Rytų partnerystės viršūnių susitikimas, per kurį ES gali pasirašyti Asociacijos, taip pat ir Laisvos prekybos sutartį su Ukraina. Ukrainos priartėjimas prie Vakarų Maskvai yra nepriimtinas. Jei ES pirmininkaujanti Lietuva atvirai ir aktyviai skatins kitas ES šalis pasirašyti Asociacijos susitarimą, ji užsitrauks Maskvos rūšybę ir užkirs kelią santykių „perkrovimui”. Jei Vyriausybė stengtųsi laikytis neutraliai, jai bus priekaištaujama, kad ji pažeidžia Lietuvos interesus ir keičia Lietuvos rytų politikos kryptį.

Gruodžio mėnesį ES Taryba davė suprasti, kad pats Kijevas lems, ar sutartys bus pasirašomos. Laukiama, kad Ukraina sukurtų demokratišką ir skaidrią rinkimų sistemą, nepersekiotų opozicijos, bet užtikrintų jos teises, įgyvendintų teisėsaugos ir ūkio reformas. Reikalavimai aiškūs, bet kas nutars, ar jie deramai įgyvendinti?

ES šalis neturi vieningos nuomonės dėl santykių su Ukraina. Vienos ypatingą reikšmę skiria geopolitiniais sumetimais. Reikia pasukti Ukrainą ES linkme, padėti jai atsispirti Rusijos traukai,

Rytų politikos iššūkiai

KĘSTUTIS GIRNIUS

užtikrinti, kad ji netaptų Rusijos dominuojamą sandraugą ir sąjungų nare. Šios šalys bus linkusios atlaidžiau vertinti Ukrainą, nes mano, jog reikia nedelsiant pasirašyti Asociacijos sutartį ir atverti jai kelią į ES narystę. Priešingu atveju ji gali pasiduoti Rusijos įtakai.

Kitos ES šalys pabrėžia, kad ES nėra tik ekonominė bendrija. Šalis nars jungia bendros vertybės, kurių atsisakius ES netektų savo veido ir savitumo. Dabartinė Ukrainos valdžia yra ne tik abejinga šioms vertybėms, bet jas sąmoningai pažeidinėja, iš jų tyčiojasi savo elgesiu buvusios premjerės Julija Timošenko atžvilgiu. Šiomis aplinkybėmis reikia tas vertybes pabrėžti, o ne pataikauti prezidentui Viktor Janukovič ir jo komandai. Pažymima, kad kol šalis nėra priimta į ES, Sąjunga turi svertų paveikti kandidatės elgesį. Suteikus narystę, galimybės gerokai sumažėja, ką rodo Bulgarijos ir Rumunijos atvejai. Be to, Ukrainoje nedaroma pažangos. Pagal tarptautinės organizacijos „Transparency International” duomenis, 2012 metų Ukraina pagal korupcijos suvokimo indeksą užėmė 144 vietą iš 176 pasaulio šalių.

Geopolitikai neneigia vertybių svarbos, bet argumentuoja, kad Ukrainos valdžia neturės paskatų keisti savo elgesį, jei ji neturės realių perspektyvų tapti ES nare. Esą tokie lūkesčiai skatino daugelį rytų ir vidurio Europos šalių, tarp jų ir Lietuvą, imtis rimtų reformų demokratijos, skaidrumo ir žmogaus teisių gerbimo linkme. Be rimtų narystės perspektyvų Ukraina nesiims reformų. ES nukentėtų, jei Ukraina nutartų prisišlieti prie Maskvos.

Savo ruožtu vertybių gynėjai nurodo, kad nereikia leisti Kijevui šantažuoti ES, reikalauti nuolaidų ir lengvatų, duodant suprasti, jog priešingu

atveju Ukraina bus priversta stiprinti ryšius su Maskva. Šantažui apskritai nereikia nusiileisti. Be to, šitokie grasinimai yra tušti. Rusija nėra rimta alternatyva ES. Net Ukrainos oligarchai ir magnatai supranta, jog geriau būti ponu savo namuose negu liokajumi dvare ir, kad šalims ūkiškai suartėjus, Rusijos bendrovės prarytų ukrainietiškas.

Nors Lietuvos diplomatai mėgsta pabrėžti vertybių svarbą, ypač kai kritikuoja Vakarų Europos šalis, Ukrainos ir kitų rytų partnerystės šalių atžvilgiu jie tvirtai laikosi geopolitinio požiūrio. Esą Lietuvai ir ES gyvybiškai svarbu užtikrinti, kad Ukraina, Gruzija ir kitos šalys įsiliėtų į Vakarų ekonomines ir karines struktūras. Norint palaikyti ir skatinti reformas šiose šalyse, reikia rimtų paskatų, ir rimčiausia paskata yra aiškus kelias į ES ir NATO narystę. Vertybės yra nustatytos į antrą planą.

Rusija labai atidžiai stebės ES šalių diskusijas šiuo klausimu. Kremlius itin daug reikšmės skiria Eurazijos muitų sąjungai, kuriai dabar priklauso Rusija, Baltarusija ir Kazachstanas. Maskva viliasi, kad iki 2015 metų ji peraus į Eurazijos ekonominę sąjungą. Jei Ukraina atsisakytų tapti nare, sąjungos reikšmė gerokai sumažėtų.

Pirmininkaudama ES, Lietuva negalės būti pasyvi įvykių stebėtoja. Ji turės svarbų vaidmenį, nustatant ES rytų politikos ir ypač Vilniaus aukščiausio lygio susitikimo darbotvarkę. Tikiu, kad naujoji Vyriausybė neatsisakys tradicinės Lietuvos politikos ES plėtros, siekdama įtikti Maskvai. Bet Asociacijos sutarties klausimą gali lemti pati Ukraina. Sausio 18 d. Ukrainos generalinė prokuratura baigė tirti bylą dėl deputato Jevhen Ščerbani nužudymo 1996 metais ir priėjo prie išvados, kad ši nusikaltimą užsakė buvusi premjerė Julija Tymošenko kartu su Pavl Lazarenka, užsakovai už Ščerbani nužudymą sumokėjo 2,8 mln. dolerių. Tymošenko gresia kalėjimas iki gyvos galvos. Jeigu Kijevas, neturėdamas itin tvirtų įkalčių, iškeltų bylą Tymošenko dėl žmogžudystės, nuo Ukrainos nusigręžtų daugelis ES šalių.

Alfa.lt

Lemtingas ir neramus Amerikoje buvo septintasis XX a. dešimtmetis. 1963 m. nušautas JAV prezidentas John F. Kennedy. Valstybės vairą perėmęs Lyndon B. Johnson Kongrese 1964 m. prastūmė juodaodžiams amerikiečiams balsavimo teisę suteikusį įstatymą, pradėjo „karą prieš skurdą”, tačiau vis labiau šalį įvėlė į Vietnamo karą, prieš kurį įnirtingai protestavo visuomenė.

1968 m. nušautas kandidatas į JAV prezidentus Robert F. Kennedy. Tais pačiais metais žuvo ir už lygias teises juodaodžiams amerikiečiams kovojęs Martin L. King. Atsirado ir feminizmo judėjimas. Jis ypač sustiprėjo išradus moterį nuo apvaisinimo apsaugojančią piliulę, turėjusią nemažos įtakos visuomenėje prasidėjusiam moralės nuosmūkiui.

1969 m. Woodstock, NY atvirame lauke, pievose, įvyko istorinis muzikos festivalis, pasižymėjęs iki tol nematyta jaunų žmonių seksualine laisve. Tais pačiais metais prasidėjo ir atviras homoseksualų judėjimas. New York policijai „užpuolus” gėjų bare susirinkusius vyrus, šie, užuot, kaip buvo įprasta, pasitraukę, pasipriešino policijai ir taip pradėjo kovą už savo teisę būti skirtingais nuo daugumos.

Kai kurioms valstijoms pabandžius priimti įstatymus, leidžiančius tos pačios lyties asmenų santuokas, prez. Bill Clinton savo antros kadencijos pradžioje pasirašė „Defense of Marriage” potvarkį. Gal paveiktas skandalo su Monica Lewinsky, Clinton jau 1998 m. pasirašė įstatymą, draudžiantį bet kokią federalinės valdžios tarnautojų diskriminaciją dėl seksualinės pakraipos.

1999 m. California tapo pirma valstija, įteisinusia tos pačios lyties civilinę partnerystę. Po metų ja pasekė ir Vermont valstija. Kai Aukščiausiasis Massachusetts Teismas 2004 m. nusprendė, kad „santuoka yra nuolat besivystantis modelis ir kad teisę į ją turi visi, taigi ir tos pačios lyties asmenys”, Massachusetts tapo pirma valstija, įvedusia tos pačios lyties legalias santuokas. Ja netrukus pasekė ir Vermont, New Hampshire bei Iowa valstijos. Net ir konservatyvus prez. George W. Bush savo pirmos kadencijos pradžioje galvojo, jog tos pačios lyties santuokos klausimą turėtų spręsti atskiros valstijos. Nuomonę jis pakeitė 2004 m., siūlydamas keisti JAV Konstituciją, perspėdamas, jog „homo-

Ar ilgai išliks vien tik tradicinė santuoka?

ALEKSAS VITKUS

seksualų santuokos graso sunaikinti pačią pagrindinę civilizacijos formą – šeimą”.

Illinois valstijos politikus tos pačios lyties civilinės partnerystės teisės šalininkams pavyko perkalbėti tik užpėnai. Bet šiandien jiems to nepakanka. Jie ir toliau stengiasi tos pačios lyties asmenų santuoką legaliai pavadinti tikra „santuoka”. Illinois Senato atstovas Greg Harris (D, Chicago) yra paruošęs įstatymo projektą „Religious Freedom and Marriage Fairness”, kurį žada pasirašyti gubernatorius Pat Quinn, kai tik projektas atsidurs ant jo stalo.

Nors tame projekte santuoka tarp vyro ir moters yra apibėžiama kaip laisva dviejų asmenų santuoka, kiti santuokos suvaržymai vis tik lieka kaip buvę. Gal teisingai „Chicago Tribune” komentatorius Dennis Byrne šmaikštauja: „O kodėl ne trys ar keturi? Juk nenorime diskrimuoti, visi amerikiečiai prieš įstatymą yra lygūs, tai kodėl diskriminuoti praktikuojančius poligamiją? Kodėl neleidžiama vestis dėdėms, tetoms, broliams ar seserims? Visa bėda yra ta, kad mes esame taip įsimylėję į savo teises, jog užmirštame, kad dėl gyvybinių visuomenės reikalų jos gali būti suvaržomos.”

Ar ne keista, kai Illinois valstija, turėdama tiek daug neišspręstų problemų dėl biudžeto, nedarbo, nusikaltimų, tinkamos šaunamųjų ginklų kontrolės ir dėl per daug dosniai išpūstų valstijos tarnautojų pensijų, pirmiausiai dėmesį kreipia į kaip tos pačios lyties asmenų partnerystę pakelti į tik labiau simbolinį santuokos (marriage) lygį.

Kas anksčiau daugumos buvo laikoma radikaliu požiūriu, šiandien jis tokiu jau neatrodo. Jei 1996 m. „Gallup” apklausa rodė, kad tik 27 proc. amerikiečių tokią santuoką laikė priimtina, šiandien taip pasisako net 53 proc. Ji yra legali ir devyniose valstijose ir JAV sostinėje – Washington, DC. Buvęs Illinois senatorius, dabar prez. Barack

Obama, anuomet pasisakęs prieš tokią santuoką, dabar jau ragina Illinois politikus tą Harris stumiamą įstatymą priimti. Jį remia ir Čikagos meras Rahm Emanuel ir net Illinois Respublikonų partijos pirmininkas Pat Brady.

Jie visi aiškina, kad toks įstatymas labai pravers homoseksualų poroms, iš kurių vienas ar abu partneriai dažnai jau turi savus biologinius vaikus. Esą žinojimas, kad jie yra pilnateisėje santuokoje, lygioje heteroseksualams, būtų geras ramstis jų šeimų stabilumui ir finansiniam mokumui pakelti. Tai sumažintų ir iš anksto susidarytą nepalankią nuomonę, diskriminaciją ir net smurtą prieš juos.

Didelė dalis pasipriešinimo tokiai partnerystei suteikti „santuokos” lygmenį kyla dėl religinių motyvų, ką rodo ir neseniai paskelbti Čikagos arkivyskupo kardinolo Francis George argumentai. Kritikuodamas tos pačios lyties santuokas, kardinolas net pareiškia, jog „santuokos pagrinde nėra religija, bet nekintantis gamtos dėsnis. Santuoka egzistavo anksčiau negu atsirado Bažnyčia ar Valstybė, ir ji liks, kai gal jau nebebus nei Illinois valstijos, nei Amerikos. Kristus ją tik išaukštino į Sakramentus. Santuokos ‘nesukūrė’ nei Bažnyčia, nei Valstybė, todėl jos ir negali pakeisti jos prigimties. Jei santuoka yra panaikinama civiliniu įstatymu, tuo pačiu yra naikinama šeima, ir taip sulaužoma Konstitucijos užtikrinta religijos laisvė”. George išreiškė susirūpinimą, kad su nauju įstatymu nesutinkantys bus nepelnytai laikomi homofobais arba nusistačiusiais prieš gėjus („anti-gay”).

Įstatymo projekto autoriai su kardinolo išvedžiojimais nesutinka, sakydami, kad Katalikų Bažnyčiai niekas nedraus skelbti savo mokslo ir santuokos sampratų, ir taip religijos laisvė nebus pažeista. Priešingai, Bažnyčia neleidžia išsiskyrusiems vėl įžengti į santuoką, tuo tarpu Valstybė tai leis. „Bet kokia religinė bendruomenė turės teisę pasirinkti, kokią santuoką jie nutars švęsti religinėje plotmėje”, – baigia projekto autoriai.

O kad ir Bažnyčia gali klysti, prisiminkime garsųjį viduramžių mokslininką astronomą Galileo Galilei, kuris, nepaisant Bažnyčios persekiojimų, turėjo drąsos pasakyti: „O ji vis dėlto suka si.”

TELKINIAI

Detroit, MI

Iškilmingai paminėtos dvi šventės ir klebono 50-metis

Mes mokėsime numirti, jei Tėvynė aukos reikalauja.

Diana Glemžaitė

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų, Kruvinajo sekmadienio diena – ir Klaipėdos krašto išvadavimo 90-oji sukaktis buvo paminėtos Detroit, MI, lietuvių telkinyje.

Sausio 13 d., sekmadienio, minėjimas pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis Šv. Antano lietuvių parapijos koplyčioje, kurias užprašė parapijiečiai. Mišias aukojo parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Mišiose dalyvavo pietvakarių vikariato vikaras kun. Dennis Walsh. Mišių skaitinius skaitė Antanas Strakšys, aukas prie altoriaus nešė Zita Skučienė ir šio straipsnio autorė.

Po Mišių gražus būrelis dalyvių susirinko parapijos salėje. Bendras stalas buvo padengtas balta staltiese, ant jos patiesti austi lininiai takeliai, o ant takelių – juodais kaspinais perrištos mažos žvakutės, ant kurių – kiekvieno, tą sausio 13-osios tragišką sekmadienį žuvusio, nuotrauka. Prie žvakučių paberti skaidrūs akmenėliai, simbolizuojantys mūsų ašaras. Ant atskiro stalo buvo padėta įvairi medžiaga apie Sausio 13-osios įvykius ir Klaipėdos krašto išvadavimą: straipsniai, nuotraukos, eilėraščiai, kompaktinės plokštelės bei DVD. Šalia medžiagos – žvakės, juostos, kolytstulpiai, kryžiai ir ženklukai.

Prieš pradėdant minėjimą parapijos tarybos pirmininkas A. Strakšys pranešė, kad sausio 14 d. mūsų gerbiamas ir visų mylimas klebonas Jonikas švęs savo garbingą 50-ties metų gimtadienio jubiliejų. Zita Skučienė perskaitė jubiliatui skirtą savo sukurta eilėraščių. Klebonas Jonikas buvo pakviestas atsisėsti ant garbingos kėdės, papuoštos žalumynais ir tautinėmis juostomis su užrašu „Sveikiname.“ Regina Juškaitė-Švobienė priminė dalyviams, kad klebonas sakė nenorintis jokių dovanų ir vietoj dovanos pageidavo, kad visi parapijiečiai už jį sukalbėtų vieną „Sveika, Marija“ malda. Visi dalyviai tai ir padarė.

Tačiau, kaip pastebėjo R. Juškaitė-Švobienė, Antaninėje renginiai yra planuojami iš anksto, todėl, deja, negalime išklausti klebono prašymo ir neįteikti jam dovanos. Buvo atnešta dėžė, iš kurios išimta balta rožė buvo prisegta klebonui. Dėžė buvo aprišta tautine juosta, kuria vėliau buvo apjuostas jubiliatas. Po to iš dėžės išimta Šv. Antano parapijos parapijiečių dovana – menininkės Valerijos Ruzgienės iš California iš gintaro sukurta medžio skulptūra.

Šio straipsnio autorė papasakojo apie dovanos kūrimo istoriją. Skulptūroje keltas vaizduoja akmenį-uolą, kuri simbolizuoja šv. Petrą. Šv. Petras yra Katalikų Bažnyčia, o bažnyčia yra Šv. Antano parapija. Tad keltas simbolizuoja parapijos pagrindą. O pagrindui reikia dvasios vedlio, todėl ant kelmo stovi gintarinis medis, padarytas iš 50 gramų gintaro, simbolizuojančio kun. Joniko 50-čio jubiliejų.

Parapijiečiai ir svečiai gieda „Ilgiausių metų“ jubiliatui – klebonui kun. Jonikui. Iš kairės: Detroit Pietvakarių regiono vikaras kun. Dennis Walsh ir LR garbės konsulas Detroit Zitos Malakauskienės nuotr.

O kad dvasios vedlys tarnautų parapijai, jam reikia parapijiečių. Tai simbolizuoja 50 gintarinių grybukų. Šie 50 grybukų atstovauja kiekvienam parapijiečiui ir jo šeimos nariui. Ant kelmo, toliau nuo kitų grybukų, padėta pintinė su keliais grybukais. Ji vaizduoja R. Juškaitę-Švobienę, kuri visus mato ir stebi. Ant kelmo taip pat surašyti visų parapijiečių vardai.

Po to buvo įneštas gimtadienio šakotis su penkiomis uždegtomis žvakutėmis. Visi dalyviai savo klebonui sugiedojo „Ilgiausių metų“. Sekė šampano tostas. Linkėjome klebonui daug sveikatos, išvermės, stiprybės, gausios Dievo palaimos ir Motinos Marijos globos. Dar linkėjome džiaugtis kiekviena Viešpaties duota diena ir nepaliauti dalintis šiuo džiaugsmu su kitais. Klebonas Jonikas padėkojo už gimtadienio sveikinimus, eilėraščių, dovanas, jam skirtą dėmesį bei linkėjimus.

...

Sausio 13-osios ir Klaipėdos krašto prijungimo 90-mečio minėjimą pradėjęs A. Strakšys trumpame ižanginiame žodyje priminė, kad Sausio 13-oji yra diena, kurios nevalia pamiršti. Invokaciją sukalbėjo klebonas Jonikas. Buvo išvardinti ir tylos minute pagerbti Klaipėdos vadavimo kovose žuvusieji, o taip pat ir mirusieji savanoriai (tarp jų – LŠSI garbės šaulys, buvęs Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas a. a. Vincas Tamošiūnas). Detroit gali didžiulotis, nes savo laiku turėjo net 7 Klaipėdos krašto vaduotojus. Visi jie jau iškeliauvę amžinybėn: Alfonsas Žiedas, Juozas Augaitis, Vincas Tamošiūnas, Bronius Tataiūnas, Kazimieras Špakauskas, Petras Bliūdžius ir Stasys Šimoliūnas.

Pirmą žvakę, šviesos ir laisvės simbolį, uždegti buvo pakviestas klebonas Jonikas. Antrą žvakę, skirtą Klaipėdos išvadavimui, uždegė LR garbės konsulas Detroit Algis Zaprackas, kuris vėliau įdomiai papasakojo apie Klaipėdą ir šio krašto gilią istoriją.

Meninę dalį atliko Strakšių šeima: seselė vienuolė Zosė, Ričardas jaunasis ir Patricia. Ričardas jaunasis paskaitė „Tautos giesmę“ anglų kalba. Žiūrėjome dokumentinį filmą „Nežinomi didvyriai. 1991-ųjų metų sovietų agresija sausyje“, skirtą kruvinųjų įvykių dvidešimtmečiui pami-

nėti. Matėme sausio 13-osios, baisios nakties, videoįrašą. Baigdamas minėjimą A. Strakšys perskaitė nežinomo autoriaus eilėraščių „Nežinomo kareivio malda“. Minėjimas baigtas visiems sugiedojus Tautos giesmę.

...

Po minėjimo visų laukė gardūs užkandžiai, kuriuos parūpino Dievo Apvaizdos parapijos šeimininkė Regina Greenhalgh. Parapijiečiai dar ilgai šnekučiavosi, prisimindami įvykius, kurie pakeitė mūsų Tėvynės likimą. Dalyviai buvo dėkingi rengėjams už tokį atmintiną Sausio 13-osios 22 metų ir Klaipėdos krašto

Klebonas Jonikas dėkoja parapijiečiams už jam įteiktas dovanas bei parodytą dėmesį. R. Juškaitės-Švobienės nuotr.

išvadavimo 90-ųjų sukačių paminėjimą. Klausėmės kompaktinės plokštelės „Sugrįžk į Lietuvą“ dainų. Po to vyko bendras dainavimas.

Šios svarbios šventės teprimena mums mūsų tautiečių drąsą. Pagerbime ir prisiminkime tuos, kurie visas jėgas ir gyvybę aukojo, kad Tėvynė būtų laisva. Pasimelskime už juos. Tikėkimės, kad mūsų tauta bus gyva, o jos vaikai savo širdyse nešios meilės Tėvynei kibirkštį. Lenkiame galvas už mūsų krašto didvyrius: šaulius, partizanus, savanorius, ramovėnus ir birutietes, kurie aukojo savo gyvybes už Lietuvos laisvę!

Brighton Park, Chicago, IL

Sausio 13-osios aukų pagerbimas

Brighton Park parapijos lektorių vadovė Joana Drūtytė.

VILIJĄ VAKARYTĖ

Prieš daugelį metų čia stovėjo didžiojo kunigaikščio Vytauto kraštas. Dabar čia guli mūsų vaikai ir mes apraudam jų žūtį – suprasdami, kad jie priklauso istorijai, kad jie dabar šildosi sužvarbusias rankas prie Amžinosios ugnies kartu su didžiais mūsų tautos vyrais. Lietuva pasilenkia prie jų ir užkloja juos amžina laisve.”

Justinas Marcinkevičius tarė šiuos žodžius Vilniaus Katedros aikštėje, atsiseikinant su žuvusiais Lietuvos herojais 1991 m. sausio 16 d. Mes, Brighton Park parapijos parapijiečiai, liturgistai ir choras, kartu su naujai iš Vilkaviškio atvykusiu kun. Gediminu Keršiu, paminėjome šį

svarbų įvykį sausio mėn. 13 d., sekmadienį.

Procesijoje buvo pagarbiai nešamos Sausio 13-ąją žuvusių jaunųjų nuotraukos, po vieną dedamos ant altoriaus, liturgistui ir choro nariui Viktorui Kelmeliui skaitant jų pavardes, kiekvieną palydint varpeliu. Per šv. Mišias, kurias atnašavo kun. Keršys, buvo giedamos patriotinės giesmės, meldžiamasi už žuvusiųjų sielas, jų garbei uždegtos žvakutės.

Sausio 13-osios įvykių minėjimą gražiai suruošė Brighton Park parapijos lektorių vadovė Joana Drūtytė ir lektoriai bei parapijos choro narys Viktoras Kelmelis. Specialias giesmes chorui parinko parapijos choro vadovas Algimantas Barniškis.

Cleveland, OH

Rimties savaitė

DR. VIKTORAS STANKUS

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė į Cleveland pasitarimui su vietos LB apylinke atvyko 2012 m. gruodžio 15 d. Atvyko su liūdinčia širdimi, nes neseniai įvykusio masinio sušaudymo Sandy Hook pradinėje mokykloje, Newtown, CT, metu žuvo jos geros draugės dukrelė.

Nežinodama ji pataikė Cleveland Lietuvių namuose, Gintaro svetainėje, vykstantį atsisveikinimą su žurnalistu, korespondentu, rašytoju, Dainavos stovyklos puoselėtoju, žurnalo „Į Laisvę“ buvusiu redaktoriumi, buvusiu populiariu ir tarp jaunimo Vaciumi Rociūnu. Krašto valdybos pirmininkė išreiškė užuojautą Rociūnų šeimai: žmonai Onai, dukroms Kristinai iš Philadelphia, Vidai iš Toronto, Ligyjai iš New York, žentams ir devyniems vaikaičiams.

Kristinos Rociūnaitės vyrui, JAV LB atstovui Lietuvių Fonde Virgui Volertui buvo itin sunkus metas. Diena anksčiau už Vacį Rociūną į amžinybę iškeliavo jo tėvelis, rašytojas, buvęs JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, LB Tarybos aktyvus narys, bendruomenininkas Vytautas Volertas.

Cleveland apylinkės pirmininkas Algis Gudėnas apylinkės vardu Vacio Rociūno šermenyse tarė jausmingą atsisveikinimo žodį. Tai atliko su širdgėla, mat kitą dieną, gruodžio 16 d., jis turėjo tarti atsisveikinimo žodį išlydint į amžinybę savo tėvą Joną Gudėną. Tėvą, kuris, žmonai Dorai žuvus sunkvežimio avarijoje, pasišventusiai, atstodamas ir motiną, ir tėvą, augino tada vos trejų metų Algį ir vienerių metų Edmundą, suspėdamas dalyvauti ir vietos LB apylinkės veikloje.

Vietinius slėgė ir tik prieš savaitę įvykęs atsisveikinimas su prezidento Antano Smetonos vaikaitiu Antanu Algirdu Smetona ir ką tik gauta žinia, kad daug ką Cleveland gydęs mirė buvęs Ohio Lietuvių gydytojų draugijos aktyvus narys dr. Vitoldas Gruzdis. Paliko liūdinti žmona Vanda, dukterys Maria ir Sophia, kuri į atsisveikinimo Mišias atskrido iš Ispanijos. Dar vėliau sužinota, kad mirė buvęs „Vilties“ draugijos, leidžiančios laikraštį „Dirvą“, pirmininkas, Ohio Lietuvių gydytojų draugijos stropus išdininkas, telkęs lėšas užtikrinant draugijos 1,000 dol. metinę premiją lietuviams kultūrininkams Amerikoje dr. Vytautas Maurutis. Sesuo Aldona Raugulienė pranešė, jog dr. Maurutis bus palaidotas prie žmonos Aldonos lietuvių kapinėse, Waterbury, CT.

• • •

Į susitikimą su JAV LB Krašto valdybos pirmininke atvyko Cleveland LB apylinkės pimininkas Algis Gudėnas, vicepirmininkė finansams dr. Zita Mascinskienė, JAV LB Ohio apygardos pirmininkė Nomeda Vučianienė, vicepirmininkas dr. Viktoras Stankus, Lietuvos Respublikos gen. garbės konsulė Ingrida Bublienė, JAV LB XX tarybos narė, Lietuvių Fondo atstovė Dalia Puškorienė, Lietuvių klubo/namų pirmininkė ir direktorė Rūta Degutienė bei LB atstovė Cleveland Lietuvių Sodybos patikėtinių valdyboje Nijolė Balčiūnienė. Iš Cincinnati, Ohio, atkeliavo JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkas Gražvydas Supronas, neseniai netekęs savo 22 metų amžiaus sūnaus.

• • •

Po pasitarimo Šimkuvienė ir posėdžio dalyviai skubėjo į choro „Exultate“ 30 metų sukakties jubiliejų ir kalėdinį koncertą „Kalėdų aidai“. Koncerto metu išgirdome net 69 choristų dainavimą. Tai „Exultate“ choro suaugusieji (vadovė Rita Čyvaitė-Kliorienė) ir „Exultate“ vaikų choras, susidedantis iš 31 dainininko nuo 4 iki 14-kos metų amžiaus (vadovės Virginija Bruožytė-Muliolienė ir Rita Čyvaitė-Kliorienė).

Koncerto pertraukos metu Krašto valdybos pirmininkė JAV LB Krašto valdybos padėkos raštais apdovanojo: „Exultate“ vadovę Ritą Kliorienę – už lietuviškos muzikos puoselėjimą; Lietuvių Fondo atstovę Dalią Puškorienę – už ilgą dalyvavimą JAV LB Tarybos veikloje; dr. Viktorą Stankų – už 38 metų darbą Ohio apygardos ir Cleveland LB apylinkės veikloje, už straipsnius spaudoje; Cleveland LB apylinkės pirmininką Algį Gudėną – už 22 metų veiklą JAV LB, pradedant

„Exultate“ koncerto pabaigoje – „Ilgiausių metų“. Choro centre – Cleveland lietuviškas atžalynas. R. Širvinsko nuotr.

Čikagos „Hotline-Mercy Lift“ ir Lemont LB valdybomis ir lituanistę, mokytoją, aukštesniosios lituanistinės mokyklos „Aušra“ vedėją Vidą Bučmiene – už paruoštus 6 leidinius lituanistinėms mokykloms ir istorijos pratimus.

Po koncerto Rita Kliorienė pakvietė į sceną buvusius „Exultate“ narius sugiedoti su choru ir visuomene „Ilgiausių metų“. Ypatingą išpūdį paliko lietuviškas atžalynas, juk jis yra mūsų lietuvių kultūros tęstinumas, mūsų ateitis.

Sužadintas koncerto, Cleveland Latvių Bendruomenės pirmininkas Kalvis Kampe, nors ir kal-

bantis lietuviškai, šįkart latviškai tarė: „Mūsų daina – mūsų tauta.“ Jis paragino lietuvių jaunimą „sekant Šveicarijos pavyzdžiu, burtis į mūsų valstybių bendrą sąjungą, taip užtikrinant mūsų tautoms saugią ateitį“. Ateitį, kurią sergėjo mūsų bendruomenininkai Vytautas Volertas, Vacys Rociūnas, Jonas Gudėnas, dr. Vitoldas Gruzdis ir dr. Vytautas Maurutis.

• • •

Nukelta į 15 psl.

Chicago, IL

Aušros Vartų parapijos varpų likimas

Visuomet nuostabu išgirsti apie tai, kaip žmonės saugo istorinius dokumentus ir liudijimus. Lituanistikos tyrimo ir studijų centre dažnai susiduriame su gerais pavyzdžiais. Vienu jų noriu čia ir pasidalinti.

Neseniai sulaukėme prašymo išversti užrašą ant varpo. Aiškiai matėsi, kad užrašyta sena lietuvių kalba. Kaip paaiškino nuotraukas pateikęs Tomas Miglinas, šis varpas kabėjo Aušros Vartų parapijoje (Our Lady of Vilna; 2114 West 22nd Place, Chicago, IL). Dabar numatoma jį restauruoti ir pakabinti St. Julie Billiart Romos katalikų parapijoje (7399 West 159th St. Tinley Park, IL 60477).

Vienas varpas, sveriantis 1,300 svarų, buvo išlietas bendrovės „Stuckstede“ 1873 m. Jis buvo paskirtas naujai kuriamai parapijai. 1906 m. lapkričio 11 d. kun. Kazimieras Ambrozaitis padėjo kertinį akmenį Aušros Vartų parapijos bažnyčiai, o 1907 m. rudenio bažnyčia jau buvo pastatyta. Kun. G. Steponavičius, Dievo apvaizdos parapijos kunigas, palaimino varpą 1907 m. liepos 11 d. Tais pačiais metais Aušros Vartų parapijai buvo nukaldintas ir antras, šiek tiek mažesnis, varpas. Varpai parapijiečių reikėms tarnavo daugiau kaip 80 metų.

1987 m. parapija buvo uždaryta, varpai pavogti. Prašyta už juos išpirkos. Kadangi varpai buvo bronziniai, pagrobėjai grasino juos išlydyti. Čikagos arkivyskupija sumokėjo reikalaujamą išpirką ir patikėjo varpus saugoti „Trinity Roofing“ bendrovei (buvo ir dar vienas varpas, tačiau neaišku, ar jis priklausė Aušros Vartų parapijai).

Po keliolikos metų apie varpų buvimą sužinojo St. Julie Billiart parapijos atstovai. Jie pasisiūlė juos restauruoti. Numatoma, kad varpus restauruos „Verdin Bell“ bendrovė Cincinnati, kur jie bus nuvalyti ir nupoliruoti, išsaugant originalius lietuviškus įrašus. Vėliau varpai bus pakabinti parapijos varpinėje ir vėl pašventinti vyskupo.

Šiek tiek gaila, kad varpai nepateko į lietuvišką parapiją, tačiau malonu girdėti, kad jie bus atnaujinti ir vėl naudojami.

Užrašas ant varpo (kalba netaisyta)

VARPAJ, VARPELI, SKAMBIK VIS GRAUDINGAJ. SKELBK AUŠTROS VARTU PANA STEBUKLINGA, KURI LIETUVOJ, KUR MUS PRIEŠAJ SPAUDZE, MUSU TAUTIETSIUS PRISPAUDIMUS GLAUDŽE. ŠAUK MUS ANT MALDOS, JOS VARDŲ BAŽNYTŠION, KAD JAUSTUMIEMIES DIEVO AVINYTŠION! ŠAUK PO TRIS KARTUS DYNAMS NEPALIAUDAMS, IR NUMIRUSIMS IŠLYDIETI ŠAUKDAMS, JAU NU ŠIOS DIENOS GYVIMSIMS KALBIESI IR NUMIRUSIUS IN KAPUS LYDIESI.

REV. CAS. AMBROZAITIS

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto liepsnelės ir giliukai S.FIL JULYTĖ KUDIRKIENĖ ir PS. FIL. ANDRIUS KUDIRKA

2012 m. lapkričio 17 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, pirmajai suieigai susirinko patys jauniausi „Aušros vartų/Kernavės“ tunto skautukai ir skautukės – Lemont draugovės liepsnelės ir giliukai.

Į sueigą atvykę 2–5 metų amžiaus vaikučiai kartu su savo tėveliais sužinojo apie skautus ir skautavimą šeimoje. Sueigoje pakalbėjome apie gairelių reikšmę. Papuošėme savo draugovės gairėlę – berniukų rankas nudažę žaliai, kad primintų giliukų ir ažuolo lapus, o mergaičių – geltonai ir raudonai, kad primintų liepsneles.

Kol mažiųjų rankas nušluostėme nuo dažų, mūsų svečias kun. Antanas Saulaitis, SJ lietuviškai sekė pasaką iš Eric Carle knygutės „Alkanas vikšrelis“. Pasakėlė nuramino vaikučius nuo dažymo džiaugsmo, tad pasinaudojome proga pamokinti juos apie elgesį rikiuotėje, skautų saliotą ir žygiavimą.

Linksmiausia buvo pamokyti vaikučius garsiai sušukti savo draugovės šūkį: „Mes liepsnelės ir giliukai būsimė geri skautukai!“

Baigdami dieneles skautamokslį, sukūrėme savo draugovės „lauželį“ ir kartu padainavome „Laužas dega“, „Lauželis“, „Išėjo tėvelis į mišką“, atsistoję ir sukryžiaavę rankas sugiedojome „Ateina naktis“. Šeimynėlės išvyko į namus, su saviimi išsinešdamos šeimos projektus – rudens rankdarbius, kuriuos atliks jau namuose.

Čikagos LSS Tuntai skelbia kad bus...

JAUNIMO VAKARAS

2013 m. vasario 23d.

Pasaulio lietuvių centro
Fondo Salėje, 6 - 10 v.v.
14911 127th Street • Lemont, IL • 60439

Muzikantai:
The Baden-Hovels
Daurmantė ir Austėja Kevekaitės
Beatrice Johnson
Grag's Fender Benders
Dead Freddie and Friends

Bilietai \$10 perkant iš anksto, \$15 prie durų

Kviečiame visų lietuvių jaunimą nuo 13 m. amžiaus, bei draugus, tėvelius ir pažįstamus atvykti ir pasidaryti šventę. Šventės metu bus vertinami patys lietuviški, skautiški patarimai dalyvaujančių vaikams iškilus, bei kitose renginiuose.

Bilietus iš anksto galite įsigyti pas Čikagos tuntų tontorėms, bei vadovus, muzikantų grupių narius ir pas Lemont Petry (leap@comcast.net).

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto sesės visus metus smarkiai dirba, ruošdamos rankdarbius Pasaulio lietuvių centro Kalėdinei ir Čikagos tuntų ruošiamai Kaziuko mugėms. Nuotraukoje dalis darbščių sesių, kurios remia „Aušros vartų/Kernavės“ tuntą savo talentais. Iš kairės: Rita Čechanavičienė, Lidija Viktorienė, Audronė Matutienė, Rūta Ozers, Lydia Griauzdiene, Alvida Baukutė-Rukuižienė ir Gaida Visockis.

v. s. Alės Namikienės nuotr.

Šių metų tradicinė Čikagos skautų tuntų Kaziuko mugė vyks kovo 3 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Kaziuko mugė prasidės su šv. Mišiomis 9 val. r. Mugės atidarymas – po šv. Mišių Ritos Riškienės salėje. Aplankykite šias seses Kaziuko mugėje.

„Verpsčių“ kalėdinėje sueigoje. Sėdi (iš k.): t. Antanas Saulaitis, SJ, Rūta Daukienė, Vida Rimienė, Ritonė Rudaitienė, Milita Lauraitienė; stovi (iš k.): Aušrelė Sakalaitė, Daila Liubinskienė, Aldona Rauchienė, Dalia Povilaitienė, Rita Penčylienė, Irena Kerelienė, Danutė Korzonienė, Genovaitė Treinienė, Gina Luneckaitė-Cabal ir Daiva Luneckaitė-Bulicz.

Daivos Bulicz nuotr.

Ką suverpė „Verpstės“, baigiantis 2012 metams?

V.S. RITONĖ RUDAITIENĖ

Spalio mėnesio sueigoje vyr. skautės/skautininkės „Verpstės“ susirinko Daivos Luneckaitės-Bulicz namuose aptarti tolimesnę būrelio veiklą. Visą vasarą nesimačiusios, turėjo daug kuo pasidalinti, nes nemažai keliauta ne tik Šiaurės Amerikoje, bet ir užsienyje. Irena Kerelienė papasakojo apie Lietuvoje vykusias Medininkų pilies atstatymo iškilmes (a. a. inž. Albertas Kerelis buvo vienas iš šio projekto Amerikoje skatintojų), o Ritonė Rudaitienė pasidalino išpūdžiais iš savo kelionės po Prancūziją, plaukiant Rhone upe.

Lapkričio mėnesio sueigoje, kuri vyko Danutės Korzonienės namuose, R. Rudaitienė atskleidė trutinėlį Lietuvos istorijos, perskaitydama kunigaikščio Mykolo Kleopo Oginskio nurodymus savo keturiolikmečiui sūnui Irenėjui, 1822 m. išvykusiam studijuoti į Italiją. Buvo įdomu susipažinti su to meto Lietuvos didiko nurodymais savo palikuoniui.

Kunigaikštis savo priesakus pradeda taip: „Štai ką aš tau patariu, dėl ko tave įpareigoju: 1. Visų pirma, įsisąmonink paprastą tiesą – žmogus nėra atsitiktinumo padarinys... Už viską turi būti dėkingas Sutvėrėjui Dievui. Tikėjimas – pirmoji jo pareiga, be jo žmogus yra niekas, tik nereikšmingas skaičius. 2. Nė akimirka nepamiršk, už ką turi būti dėkingas savo pirmajai geradarei – Motinai, nes ji tave pagimdė ir be galo myli... 3. Būk ankstyvas, kelkis su aušra... 4. Valgydamas išlaikyk saiką, ypač venk vyno, jo gali išgerti per du pirštus... 5. Tavo jėgos priklauso nuo higienos, sveiko ir blaivaus gyvenimo bei mankštinimosi... 6. Baik dieną taip, kaip pradėjai – malda, prisimink savo gerąją Motulę, jos rūpesčius dėl tavęs... Siunčiu su tavimi tarną Santi... Būk su juo švelnus, geras, jam dėkingas, nes vykdamas su tavimi jis palieka žmoną ir vaikus... Po to seka dar septyni priesakai, susiję su sūnaus asmeniniu charakterio ugdymu ir pasirinkta mokslo šaka.

Nuostabu, kiek daug buvo reikalaujama ir tikimasi iš jaunuolio, kuris jau nuo mažens buvo ruošiamas diplomatinei tarnybai, kalbėjo lenkiškai, itališkai, mokomas skaityti ir rašyti graikiškai ir lotyniškai.

Gruodžio 20 d. susitikome Kalėdinėje sueigoje Irenos Kerelienės šventiškai išpuoštuose namuose. Sueigą pradėjome Daliai Povilaitienei įnešus degančią Betliejaus žvakės šviesą. Nuo jos istorinėje „Kernavės“ tunto žvakidėje uždegtos 7 žvakės, primenančios po visą pasaulį išsisklaidžiusias lietuvautes skaites. Betliejaus žvakės liepsnelėmis sužibo dar 8 žvakutės, skirtos prisiminti brangias seses, kurių jau nebeturime savo būryje. Vida Rimienė, Aldona Rauchienė ir Danutė Korzonienė perskaitė/perdavė sueigoje negalėjusių dalyvauti sveikinius.

Maldą prie ilgo, lininėmis staltiesėmis uždengto stalo sukalbėjo būrelio kapelionas t. Antanas Saulaitis, SJ. Dalinomės kalėdaičiais ir šventiniais linkėjimais. Pagaliau susėdome prie savo pačių pagamintų skanių tradicinių Kūčių valgių stalo. Džiaugėmės savo seseriška, šeimyniška artuma ir šiluma, geru jausmu, kad, padėdamos nuo viesulo „Sandy“ nukentėjusioms skautų šeimoms, įvykdėme „gerąjį darbą“. Giedojome lietuviškas kalėdines giesmes ir net nepastebėjome, kaip greitai prabėgo daugiau kaip trys valandos. Atsisveikinome su „Ateina naktis“.

PRANEŠIMAS

Čikagos ASD/Korp! Vytis skyrius
kviečia visus

akademikus į sueigą, kuri vyks
sausio 25 d., penktadienį, 7 val. v.

adresu: 9147 S. Francisco Ave.

Evergreen Park, IL 60805.

Rodysime filmą „Knygnešiai“, po to vyks diskusijos. Dalyvauti kviečiame ir tuos, kurie norėtų tapti akademikais skautais.

Norintys dalyvauti praneškite

Audriui Aleksionui

tel. (708) 423-6503;

el. paštu:

aaleksiunas@comcast.net

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Sausio 13-osios minėjimas Čikagos lituanistinėje mokykloje

KARILĖ VAITKUTĖ

Lietuvos Laisvės Gynėjų dienos minėjime Čikagos lituanistinėje mokykloje lankėsi Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Marijus Gudynas, kuris darbą Čikagoje pradėjo 2012 metų rugsėjo mėnesį. Konsulas vyresniųjų klasių mokiniams šiek tiek papasakojo apie konsulato darbą ir kalbėjo apie valstybę, jos gyvavimo priežastis. Anksčiau Baltarusijoje konsulu dirbęs M. Gudynas turėjo progos palyginti Lietuvą su Baltarusija ir pamąstyti apie tai, kodėl Sovietų Sąjungai pradėjus silpnėti, Baltarusija, turėdama lygiai tokias pačias galimybes kaip Lietuva, iškovojo nepriklausomybę pasuko visiškai kitu keliu. Konsulo manymu daug lemia istorinė atmintis. Lietuvoje dar buvo išlikę žmonių, kurie prisiminė gyvenimą nepriklausomoje valstybėje. Jie šią atmintį perdavė jaunesniai kartai, užaugusiai sovietinės okupacijos metais. Atėjus laikui, kai didžioji dauguma pasijuto nebegalinti gyventi esamomis sąlygomis, įvyko „sprogimas“ – prasidėjo Sąjūdis, išsivadavimo judėjimas, buvo paskelbtas Nepriklausomybės atstatymas, o po metų, sausio 13-ąją, laisvė buvo apginta žuvusiųjų krauju. Konsulas pabrėžė, kad Sausio 13-oji dabar yra simbolinė data. Tai buvo kritinis lūžio taškas, kai valstybė turėjo arba išsilaikyti, arba mirti. Lietuvos valstybė išsilaikė, neginkluotas gėris nugalėjo ginkluotą blogį. Tai pamatė ir įvertino ir viso pasaulio demokratinės valstybės.

Marijus Gudynas mokiniams pasakojo ir apie diplomato darbą, kuris, dažnai gali būti ir ne visai suprantamas. Diplomatai niekuomet nepasisako kategoriškai ar kritiškai kito atžvilgiu. Konsulas teigė, kad, kalbant supaprastintai, diplomato misija yra užtikrinti, kad, kilus nesutarimams, šalys problemas spręstų diplomatinio būdu, t. y. kalbant ir neišsibiebtų karinis konfliktas. Todėl eiliniam žmogui kartais gali pasirodyti, kad

diplomatai „nieko gero nepasako“. Tačiau kitos šalies diplomatas puikiai moka išgirsti „tarp eilučių“ pasakytą nuomonę. Pvz., po Sausio 13-osios įvykių Lietuvoje, JAV prezidentas George Bush tepasakė, kad „jėga nesukuria teisėtumo“. Kruviną sausio naktį iškentėjusiam Lietuvos piliečiui šie žodžiai galėjo nuskambėti per silpnai, tačiau Rusijos valdžia iš šio pasisakymo labai gerai suprato, kurią pusę Lietuvos ir Sovietų Sąjungos kojoje palaiko stipriausia pasaulio valstybė.

Su mokiniais Sausio 13-osios prisiminimais dalinosi ir mokyklos tėvų komiteto pirmininkas Valdas Kerulis. 1991 m. jis buvo įstojęs į Krašto apsaugos savanorių būrį Lietuvoje, kurio užduotis buvo ginti Parlamentą. Iš Kauno į Vilnių vyras atvyko sausio 8 d., o namo grįžo tik vasario pabaigoje. Menkos buvo tuometinės krašto gynybos vyrų gynimosi priemonės – keletas šautuvų, keletas granatų. Priešą įveikė ne ginklai, o piliečių susitelkimas ir valia. Tikriausiai tomis tragiškomis dienomis Lietuvą nuo agresijos saugojo nematoma ir neperšauama jos piliečių laisvės troškimo aureolė.

Minėjimo pabaigoje mokiniai žiūrėjo generalinio konsulo atneštą dokumentinį filmą „Valstybė sėkminga tiek, kiek laimingi joje gyvenantys žmo-

LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas pasirašo Čikagos lituanistinės mokyklos svečių knygoje.

nės“. Filme Sausio 13-osios prisiminimais dalinosi keletas garsių Lietuvos žmonių – dainininkas Andrius Mamontovas, Vytauto Kernagio duktė Eglė ir kiti. Ne vieno mokinio akyse suspindėjo ašaros, matant kruvinus Laisvės gynėjų veidus, klausantis jaunuolio, kuris pasakojo apie tanko pervažiuotą savo tėvą, žiūrint, kaip užgesta rusų kareivių užimtos Lietuvos televizijos ekranas ir po kelių rusiškų žodžių pradingsta pranešėjos Eglės Bučelytės veidas. Apie tai, ką žmogui suteikia laisvė, filme kalbėjo keli garsūs Lietuvos sportininkai, mokslininkai, jaunimas, kurie didžiavosi esantys lietuviai, nes lietuviai – be galo drąsūs žmonės.

Po filmo Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Laima Apanavičienė generaliniam konsului M. Gudynui padovanojo mokyklos marškinėlius ir mokyklos metraštinę bei kvietė atvykti į mokyklą Vasario 16-osios proga. Konsulas savo ruožtu pakvietė visus dalyvauti konsulato rengiamame nemokamame populiarios Lietuvos muzikinės grupės „Skylė“ koncerte, kuris įvyks kaip tik vasario 16 dieną.

LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas su ČLM dešimtokėmis (iš kairės): Monika Ringyte, Goda Orentaite, Ugne Jurgaityte ir Austėja Stanevičiūte.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Knyga „The Last Man's Reward“ („Paskutinis žmogaus atlygis“)

ANDRIUS KRIAUČIŪNAS

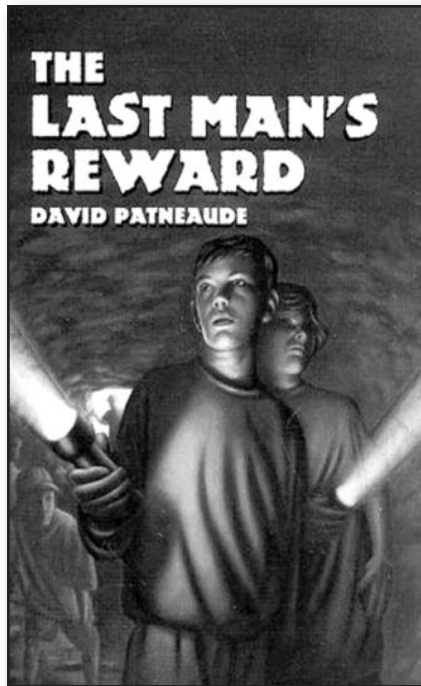
Apie ką ši knyga?

Ši knyga yra apie keletą vaikų, kurie laikinai atsikrausto į vieną rajoną, nes jų tėvai pradėjo dirbti naujoje darbovietėje. Jie visi labai mėgsta važinėti dviračiais ir maudytis. Kartą, važiuojant į plažą, prie vieno namo jie pamato išpardavimą. Jie sustoja ir paklausia, ar turi beisbolo kortelių? Moteris atsako, kad turi ir atnešė vieną iš tų kortelių, kuri buvo labai vertinga. Moteris labai pigiai pardavė korteles ir vaikai buvo labai linksmi. Grįžę jie išsidalino visas korteles, išskyrus vieną. Kortelė, kurioje buvo Willie Mays nuotrauka (pirmųjų žaidimų metu) buvo labai vertinga (jos kaina siekė apie 4,000 dol.). Vaikai nusprendė, kad paslėps kortelę olose ir ji atiteks tam iš jų, kuris paskutinis išsikraustys iš šio rajono. Vaikai vis kažką darė, kad jų tėvai nenorėtų išsikraustyti.

Berniukas, vardu Albert, patyrė savų nuotykių. Vienas nuotykis susijęs su tuo, kad kortelė paslėpta už gilių duobės, kurią reikia peršokti. Al-

bert negali taip toli šokti, tad paprašo mokytojo Rockwood pagalbos, kad jį išmokintų šokti į tolį.

Perskaitykite knygą ir sužinosite ne tik, kas laimi, bet ir apie išpūdingą žygį norint atgauti kortelę.

Knygos autorius

Knygą parašė David Patneau. Jis yra parašęs „Deadly Drive“, „A Piece of the Sky“ ir „Thin Wood Walls“. Planuoju skaityti „Deadly Drive“.

Kas labiausiai patiko?

Man labiausiai patiko vieta, kur vienas vaikas, nuėjęs prie mokytojo namo nuleidžia orą iš mašinos padangų. Mokytojas jį pagauna, ir vaikinui tenka vėl pripumpuoti visas padangas.

Kas nepatiko?

Ši knyga man labai patiko, nebuvau nieko, kas nepatiktų. Galvoju, kad jums ji taip pat patiks, nes knyga yra

apie sportą ir apie jaunimo gyvenimą.

Kam siūlyčiau ją skaityti?

Siūlyčiau ją 7–14 metų vaikams. Ji lengvai ir smagiai skaitosi. Manau, kad ji daugiau skirta berniukams, nes joje rašoma apie berniukus. Knyga būtų gera dovana vaikams ar anūkams.

Knygos vertinimas

Aš duočiau 8.5 taškų iš 10. Ji man labai patiko, bet tai nėra mano mėgstamiausia knyga. Manau, kad jeigu pagal šią knygą pastatytų kino filmą, jis būtų gana geras. Būtų smagu suvaidinti jame vieną iš penkių berniukų.

JAV LB Kultūros taryba, filatelistų draugija „Lietuva“ ir Čiurlionio galerija Čikagoje kviečia 6–18 metų JAV lietuvius moksleivius **tapti pašto ženkle ir voko autoriumi** ir skelbia pašto ženkle ir voko kūrimo konkursą, skirtą Dariaus ir Girėno legendinio skrydžio 80-mečiui paminėti. Geriausių darbų autoriai bus apdovanoti premijomis, o pirmos vietos laimėtojų kurtus darbus bus galima pamatyti išleistame pašto ženkle ir voke.

Piešinius – pašto ženkle ir voko projektus – komisijai reikia pateikti iki š. m. balandžio 1 d. Darbus siųsti adresu: Pašto ženkle konkursas, Lith Art Gallery Ciurlionis, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Daugiau informacijos galite gauti el. paštu: **kulturmin@gmail.com**

J. Meko kūryba pristatoma Čekijoje

Avangardinio kino pradininko Jono Meko parodos atidarymu Prahos šiuolaikinio meno centre „Dox“ sausio 23 dieną prasidėjo išsami Čekijos meno gerbėjų pažintis su legendiniu lietuvių menininku iš New York.

Lietuvos ambasados Prahoje sumanyta ir čekų menotyrininko Jaroslav Andėlo kuruojama paroda „As I am moving ahead... glimpses of the past linger“ yra pirmoji Vidurio Eu-

ropos širdyje pristatoma J. Meko kūrybos mini retrospektyva.

Joje rodomi po 1989 m. menininko sukurti darbai, tačiau 3 mėnesius veiksiančios parodos metu planuojami net 5 papildomi renginiai, kurių metu Prahos meno gerbėjai turės galimybę susipažinti ir su ankstesniais garsiausiais J. Meko filmais, tokiais kaip „Walden“, „Reminiscences of Journey to Lithuania“, „Lost, Lost, Lost“ ir kitais. Planuojama, jog į vieną iš šių renginių atvyks ir filmų autorius.

Prieš Kalėdas 90-ąjį jubiliejų atšventusio nepailstančio menininko kūrybos pristatymas Prahoje pradedamas prabėgus vos keletui savaitių po J. Meko panoraminių parodų atidarymo tokiose garsiose Europos meno institucijose kaip George Pompidou šiuolaikinio meno centre Paryžiuje, „Serpentine“ galerijoje Londone, Britų kino institute. Sausio 15 d. Prancūzijos ambasados JAV kultūros padalinyje New York kūrėjui taip pat įteiktas aukščiausias Prancūzijos Meno ir literatūros ordino (l'Ordre des Arts et des Lettres) Komandoro titulas.

Aukščiausią Prancūzijos meno apdovanojimą sausio 15 d. gavęs J. Mekas (kairėje) su Lietuvos generaliniu konsulu New York Valdemaru Sarapinu. **LURM archyvo nuotr.**

Lrytas.lt info

Nacionaliniame dramos teatre – Eimunto Nekrošiaus premjera „Rojus“

Vilniaus teatras „Meno fortas“ metus pradeda malonia staigmena Lietuvos teatro gerbėjams. Vasario mėnesį Nacionaliniame dramos teatre bus parodyta nauja premjera – režisieriaus Eimunto Nekrošiaus spektaklis pagal trečiąją Dantės „Dieviškosios komedijos“ dalį „Rojus“.

Spektaklio versija buvo sukurta praėjusių metų rugsėjo mėnesį Italijos miesto Vicenza „Olimpico“ teatre, kuris yra seniausias pasaulio teatras po stogu, pastatytas XVI a. pagal žymaus italų renesanso architekto Andrea Palladio projektą ir saugomas UNESCO. E. Nekrošius pernai buvo pakviestas tapti šiame teatre vykusio 65-ojo klasikinių spektaklių ciklo meno vadovu. Specialiai šiai programai ir buvo sukurtas spektaklis „Rojus“, kuris tapo svarbiausiu ir reikšmingiausiu viso Vicenza teatro sezono įvykiu. Kuriant spektaklį buvo kūrybiškai išnaudotos unikali teatro-muziejaus atmosfera ir išlikusios istorinės dailininko Vincenzo Scamozzi sukurtos dekoracijos.

Dauguma „Olimpico“ teatre kūrusių režisierių ir aktorių sako, kad šioje scenoje nėra lengva vaidinti, nes pačios salės aplinka yra tokia galinga ir nepakartojama, kad pranoksta ir užgožia kiekvieną spektaklio mintį. Kad ir kas vyktų scenoje, akys nejučia kyla sienomis, gausiai dekoruotomis antikinėmis skulptūromis iki dangiškais freskomis ištaptų lubų. Tačiau italų teatro kritikai po premjeros vienbalsiai teigė, kad E. Nekrošiui pavyko ne tik sukurti be galo šviesų, poetišką ir įtaigų spektaklį, neleidžiantį atitraukti dėmesio, bet ir pajungti „Olimpico“ teatro energetiką savojo spektaklio emocinei įtaigai kurti.

Režisieriaus aiškos minties, lakios bei drąsios fantazijos ir energingos, bet labai subtilios, jausminės aktorių vaidybos dėka „Rojus“ tampa

labai intymiu spektakliu ir tarsi krepiaisi į kiekvieną žiūrovą asmeniškai, sukeldamas jo sąmonėje pačius šviesiausius prisiminimus, išgyvenimus ir svajones.

„Nekrošiaus ‘Rojus’ leidžia ir verčia bent trumpam pakilti nuo varginančios kasdienybės ir lengviau atsikvėpus patikėti, kad ‘Rojus yra’. ‘Rojus – tai dabarčiai nebūtina dovana, tai siekis’, – savo ‘Nelengvojo rojiaus’ įžangoje rašo režisierius. Tarsi išsilaisvinęs nuo apčiuopiamo pirmųjų dviejų dalių pasakojimo, trečiąją ‘Komedijos’ skyrių jis inscenizuoja apimtas polėkio: skrieja kartu su savo aktoriais, kurie į sceną įžengia lengvi, tarsi žemiškieji angelai, siekiantys tobulumo, o jį gali suteikti tik meilė, tokia stipri, kaip jausmas, siejantis Dantę ir Beatricę. Kad pasiektum Rojų, privalai būti lengvas, atsiskęs visko, kas žemiška... (...) Iššūkis nepaprastas – tą puikiai žinojo Dantė, davęs visišką laisvę savo plunksnai, kad baltam popieriaus lape išklotų istoriją, neišreiškiamą žodžiais, Dievo viziją ir, svarbiausia, meilės pilnatvę. Žino tą ir režisierius.” (N. Arrigoni „Kūniška ir dangiška poezija“)

„Iš tikrųjų šis Rojus, kadaise paties režisieriaus pavadintas ‘liūdna vieta’, atsiskleidė kaip įkvėpta pusantros valandos trukmės simfonija.” (R. di Giammarco)

„Rojuje” Dantės vaidmenį kuria Rolandas Kazlas, Beatricę – Ieva Triškauskaitė. Drauge su jais scenoje išvysime ir daugumą jaunųjų aktorių, vaidinusių pirmajame spektaklyje. Naujasis E. Nekrošiaus spektaklis kuriamas teatrui „Meno fortas“ bendradarbiaujant su Vicenza miesto teatru, Tarptautiniu Stanislavskio fondu (Maskva), remiant Lietuvos kultūros ministerijai ir prodiuseriui Aldo Miguel Grompone (Roma, Italija).

Vilniaus teatro „Meno fortas” info

Andriaus Tapino romano „Vilko valanda” iliustracija.

Žurnalistas A. Tapinas fantastiniame romane perrašė Vilniaus istoriją

Nuo šiol į žurnalistą, laidų vedėją Andrių Tapiną bus galima kreiptis ir kaip į rašytoją. Vasario mėnesį leidykla „Alma littera” išleis jo knygą „Vilko valanda”, tapsiančią „steampunk” stiliaus romanų pradininke Lietuvoje. Pirmųjų kritikų teigimu, televizijoje įgytą patirtį sudominti žiūrovą Andrius Tapinas sugebėjo perkelti ir į knygos puslapius.

Knyga „Vilko valanda” yra atsakymų virtinė į klausimus, kas būtų buvę, jeigu Universiteto alchemikų atradimas būtų aukštyn kojom apvertęs Europos gyvenimą, o Vilnius būtų ištrūkęs iš Rusijos imperijos gnaužtų ir praėjusio amžiaus pradžioje tapęs Laisvuju Miestu – progreso, mokslo ir mistikos centru.

Gan naujas žanras pasirinktas neatsitiktinai – jo dėka A. Tapinas kviečia sugrįžti į 1905-ųjų metų Vilnių, tačiau istorinę medžiagą praturtina ir fantastikos elementais.

„Su skaitytoju žaisime intelektualų žaidimą – jis galės nuspręsti, kiek romanas ‘Vilko valanda’ yra istoriškai tikslus. Pavyzdžiui, Vilnius knygoje yra kitoks – išdidus, laisvas, fantastinėmis mašinomis sujungtas su visa Europa ir, žinoma, turintis šurpių paslapčių. Knygoje yra veikėjų, kurie – visiškai mano vaizduotės dariniai. Yra istorinių asmenybių, kurios atsidūrusios šiame romane elgiasi kitaip, negu esame įpratę skai-

tyti istorijos vadovėliuose. Galiausiai, akylas skaitytojas ras ir faktiškai nepadailintų veikėjų”, – pasakoja A. Tapinas.

Valandų valandos praleistos archyvuose vartant anglų, rusų ir lietuvių kalba parašytus metraščius bei senas autoriaus fantastinės literatūros pomėgis kviečia pasinerti į nutrūktgalvišką Lietuvos sostinę Vilnių, svarstant, koks jis galėjo būti, jeigu įvykiai būtų susiklostę visai kitaip. Autoriaus teigimu, šiame romane jis nėra savanaudiškas – paliekama vietos ir skaitytojo fantazijai bei erudicijai.

Vis dėlto romanas nėra skirtas vien istorijos ar fantastikos mėgėjams. Pasak A. Tapino, knyga puikiai išikurtų namuose tų, kurie įpratę prie greito gyvenimo ritmo, turi mažai laiko ir prisėdę prie knygos tikisi nenuobodžiauti.

„Tikslas būtų pasiektas, jei skaitytojas, įsijautęs į mano knygą, akis nuo paskutinio puslapio pakeltų tik švintant”, – sako A. Tapinas, pridurdamas, kad knygą reikėtų pasiūlyti ir skaitymą užmiršusiems vaikams, dienas leidžiantiems kompiuterinių žaidimų pasaulyje.

„Vilko valandos” skaitytojų laukia ir dar vienas netikėtumas – pirmą kartą Lietuvoje knygos puslapiuose bus galima rasti komiksus.

Bernardinai.lt

Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio konkursas

Konkursą rengia Čiurlionio galerija, Inc., Lemont, Lietuvos dailės muziejus, Lietuva ir Lietuvių dailės muziejus, PLC, Lemont. Jis vyks 2013 m. balandžio mėn.

Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio išeivijos lietuviai dailininkai, ne mažiau kaip trejus metus gyvenantys ir kuriantys užsienyje.

Konkurso dalyvis gali pateikti 2 kūrinius, sukurtus po 2007 metų.

Kūrinius ir jų nuotraukas būsimam katalogui siųsti iki 2013 m. kovo 15 d. adresu: Lietuvių dailės muziejus, PLC, 14911 127 th St., Lemont, IL 60439

Tel. pasiteirauti 630-257-2034

Miko J. Šileikio premijos už tapybos ar skulptūros darbus: I premija 500 dol.;

II premija 300 dol.; III premija 200 dol.

Teofilio Petraičio premijos už akvareles ar grafikos darbus: I premija 500 dol.; II premija 300 dol.; III premija 200 dol.

Premijas skiria Čiurlionio galerija, Inc. pagal sudarytos komisijos įvertinimą ir siūlymus.

Čiurlionio galerijos, Inc. valdyba

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Kopūstai: namiškiams ir svečiams

Kiniškų kopūstų salotos

Reikės: 2 sv baltagūžių kopūstų, ¼ puodelio acto, ¼ puodelio cukraus, ¼ puodelio aliejaus, ¼ puodelio sojų padažo, 2 šaukštų sezamo sėklų, šaukšto graikinių riešutų.

Supjaustykite kopūstus. Actą, aliejų ir cukrų pašildykite nedideliame puodelyje, kol cukrus ištirps. Indą nukelkite nuo viryklės. Sezamo sėklas šiek tiek pakepinkite. Sumaišykite jas, kopūstus, sojų padažą ir karštą mišinį, įberkite graikinių riešutų. Leiskite 2 valandas pastovėti.

Gruziniški kopūstai

Reikės: baltagūžio kopūsto, morkos, burokėlio, 4 puodelių vandens, 1/2 puodelio aliejaus, ½ puodelio cukraus, 2 šaukštų druskos, puodelio acto, 5 skiltelių česnako.

Kopūstą supjaustykite, morką ir burokėlį sutarkuokite. Viską sumaišykite. Išvirkite marinatą iš vandens, acto, cukraus, druskos ir aliejaus. Į marinatą sudėkite sutrintus česnakus. Karštu marinatu užpilkite kopūstus, morkas ir burokėlius. Leiskite naktį pastovėti.

Omletas su kopūstais

Reikės: kopūstų, 2 kiaušinių, šaukštelio grietinės, trupučio aliejaus.

Smulkiai pripjaustykite lėkštę šviežių kopūstų, įmuškite 2 kiaušinius, idėkite šaukštelį grietinės. Viską sudėkite į truputį aliejumi pateptą keptuvę. Kepkite uždengę dangčiu. Omletą supjaustykite į kelias dalis, apverskite ir dar pakepkite keletą minučių. Patiekite su žalumynais.

Žemaitiški blynai, kepti ant kopūstų lapų

Bulves sutarkuokite, nusunkite. Pridėkite ¼ žalių bulvių savorio virtų bulvių košės, įberkite druskos. Viską sumaišykite. Ant švarių kopūstų lapų dėkite po samtį tešlos. Kepkite orkaitėje. Iškeptus blynus supjaustykite į 4 dalis (jie būna dideli), užpilkite grietine ir karštus paduokite į stalą.

Kai kas supjaustytus blynus užpila grietine ir dar keletą minučių patroškina, tada jie būna minkštesni, padažas – tirštesnis. Žemaičiai tokius blynus kepa per bulviakasį. Iš ryto juos iškepa, užpila grietine ir laiko orkaitėje. Valgo pietums kaip antrąjį patiekalą. Grietinę galima sumaišyti su spirgučiais.

Skanaus apkepo receptas

Smulkiai supjaustykite kopūstą, užpilkite verdančiu vandeniu ir pavirkite 2–3 min. Viską sudėkite į keptuvę, aptepkite grietine, pabarstykite tarkuotu sūriu arba džiovintais. Norint pasigaminti kopūstų kotletų, nereikia kopūstų troškinti pietne 40 min., berti manų kruopų ir dėti kiaušinio trynio, kaip rašoma garsioje knygoje „Apie skanų ir sveiką maistą“. Pakanka labai smulkiai supjaustyti kopūstą, įmušti kiaušinį, idėti truputį grietinės, įberti 1–2 saujas miltų (geriau ruginių). Į paplotėlius ar sklindžius panašius kotletus apibarstykite džiovintais, apkepinkite keptuvėje. Likus keletai minučių iki kepimo pabaigos, kotletus uždengkite dangčiu ir, išjungę viryklę, dar kurį laiką palaikykite.

Kad būtų „dietiškiau“, tokius kotletus geriausia kepti orkaitėje, o jų viršų aptepti grietine.

Galite pasigaminti blynelių su kopūstais. Šis valgis ypač tinka vaikams.

Tešlai reikia: 2 puodelių miltų, 2 kiaušinių, 1,5 puodelio pieno (arba vandens). Sutarkuokite ar smulkiai supjaustykite lėkštę šviežio kopūsto, sumaišykite su tešla. Kepkite kaip paprastus blynelius. Ypač geri ruginių miltų blyneliai, tik tuomet tešlą būtina užmaišyti su vandeniu.

Kopūstų pyragas

Reikės: baltagūžio kopūsto, 5 kiaušinių, puodelio pieno, šaukštelio druskos, šaukšto cukraus, šaukštelio mielių, 3 šaukštų grietinės, sviesto, miltų.

Paruoškite tešlą: sumaišykite pieną, druską, cukrų, mieles, kiaušinį, grietinę, ištirpdytą sviestą. Berkite miltų tiek, kol tešla gausis tiršta. Iškočiokite ją, dėkite ant skardos. Ant tešlos dėkite maždaug 15–20 min. keptuvėje pakeptus ir paskui su 4 kiaušiniiais sumaišytus kopūstus. Kepkite orkaitėje 30–40 min.

Sluoksniuotas troškinys

Reikės: 2 sv šoninės, 6 bulvių, 2 svogūnų, 3 paprikų, 4 pomidorų, krapų, 4 oz petražolių, baltagūžio kopūsto, druskos, sviesto, maltų juodųjų pipirų.

Šoninę supjaustykite mažomis juostelėmis, bulves – griežinėliais, svogūnus – pusžiedžiais, paprikas – žiedais. Pomidorus perpjaukite į 6 dalis. Į troškintuvą idėkite 2 šaukštus sviesto, tada sluoksniais dėkite mėsą, svogūnus, bulves ir paprikas. Krapus ir petražoles dėkite nesupjaustytus. Kopūstą perpjaukite į kelias dalis – tai bus paskutinis sluoksnis. Aplink kopūstą sudėkite pomidorus. Apibarstykite prieskoniais. Uždenkite dangčiu ir troškinkite ant mažos ugnies 1,5 val. Nereikia jokio vandens – viskas troškinasi savose sultyse. Patiekite sudėję į gilų indą atvirkštine tvarka, kad mėsa būtų viršuje.

Krymo barščiai

Reikės: ¾ sv kiaulienos, ¾ sv jautienos, ¾ sv vištienos, 2 morkų, 2 burokėlių, 2 svogūnų, 4 bulvių, žalumynų, 1 sv baltagūžių kopūstų (3 dalys šviežių ir 1 raugintų), ½ puodelio pomidorų padažo, 2 šaukštų saulėgrąžų aliejaus, lauro lapo, nemaltų juodųjų pipirų, druskos.

Į 3–4 lt puodą sudėkite nuplautą mėsą, užpilkite šaltu vandeniu ir virkite. Nugraibykite putas ir leiskite toliau virti apie valandą. Tada išimkite mėsą, ją perplaukite, skystį gerai perkoškite per tankų sietuvą, puodą išplaukite nuo dugne susirinkusių nuosėdų. Viską sudėkite atgal į švarų puodą, pripilkite, jei reikia, vandens ir vėl leiskite užvirti. (Pastaba: šeimininkės neteisingai daro, po kelis kartus nupildamos verdantį vandenį.) Kai tik vanduo užvirs, idėkite nuluptą svogūną ir virkite 10 min. Tuomet sudėkite nuskustus burokėlių, morką ir virkite, kol morka išvirs. Antrą svogūną supjaustykite kubeliais, o burokėlį ir morką stambiai sutarkuokite. Apkepkite aliejuje – iš pradžių svogūnus (kol įgis auksinį atspalvį), paskui į keptuvę suberkite morkas ir burokėlius. Pomidorų padažą atskieskite ½ puodelio sultiniu ir supilkite į keptuvę. 2 minutes patroškinkite. Iš sultinio išgriebkite svogūną, morką ir burokėlį, įberkite druskos, pipirų, sudėkite griežinėliais supjaustytas bulves, lauro lapą. Supjaustykite šviežius kopūstus ir sumaišykite su raugintais. Kai bulvės išvirs, suverskite į puodą kopūstus. Kai sultinys užvirs, supilkite į viralą keptuvės turinį. Kai viskas užvirs, pavirinkite dar 5 min. ir suberkite supjaustytus žalumynus.

Troškinti kopūstai su grybais

Reikės: kopūsto, 2 morkų, svogūno, pomidorų padažo, 1 sv grybų, aliejaus, prieskonių.

Kopūstą supjaustykite, morkas stambiai sutarkuokite, svogūną supjaustykite kubeliais. Viską pakepkite aliejuje. Pomidorų padažą išmaišykite nedideliame kiekyje vandens ir apliekite juo daržoves. Pagardinkite prieskoniais ir dar kiek patroškinkite. Grybus nuplaukite ir apkepkite atskirai. Kai kopūstai bus paruošti, sumaišykite juos su grybais.

Troškinti kopūstai su vištų širdelėmis

Reikės: 1 sv vištų širdelių, svogūno, 2–3 skiltelių česnako, kopūsto, 2 pomidorų (arba pomidorų padažo), šaukšto maltos paprikos, druskos, žalumynų, 1 1/2 virinto vandens, puodelio aliejaus.

Širdes nuplaukite šaltu vandeniu, pašalinkite nereikalingas dalis. Apkepkite įkaitintoje aliejumi pateptoje keptuvėje, pabarstykite druska. Į gilią keptuvę suberkite smulkiai supjaustytą svogūną ir česnakus, pagardinkite prieskoniais. Sumažinkite ugnį, uždenkite keptuvę dangčiu ir leiskite širdelėms pasitroškinti. Suverskite jas į dubenėlį. Kopūstą perpjaukite pusiau. Pusę kopūsto smulkiai supjaustykite, apibarstykite druska ir pamaigykite rankomis. Suberkite į keptuvę, kurioje prieš tai kepė širdelės, ir kepkite. Vėliau ant apkepusių kopūstų sudėkite širdes, svogūnus ir česnakus. Pomidorą supjaustykite griežinėliais ir sudėkite ant viršaus. Likusį kopūstą taip pat supjaustykite, apibarstykite druska ir pamaigykite rankomis. Sudėkite į keptuvę. Ant viršaus uždėkite kito pomidoro griežinėlius. Žalumynus (krapus, petražoles, kalendras) susmulkinkite ir jais apibarstykite kopūstus. Užbarstykite ir paprika. Viską užpilkite vandeniu ir aliejumi. Uždenkite dangčiu ir ant mažos ugnies troškinkite 30–45 min.

Balandėlių apkepas (tikras švenčių patiekalas)

4 žmonėms reikės: nedidelio kopūsto gūžės, druskos, 1 sv kelių rūšių maltos mėsos (jautienos ir kiaulienos, avienos ir kiaulienos ar net visų trijų), 1 valgomąjį šaukštą pomidorų padažo, 1–2 arb. šaukštelių garstyčių, 4 v. šaukštų maltų džiovintų, 2 v. šaukštų riebios grietinės, „Worcester“ padažo, česnako skiltelės, 2 šaukštų sviesto, svogūno, 2 pomidorų, pipirų, saldžiosios paprikos miltelių, čiobrelių (šviežių arba džiovintų).

Kopūstų lapus atskirkite nuo koto ir apvirkite pasūdytame vandenyje. Mėsą sumaišykite su pomidorų padažu, garstyčiomis, šaukštu džiovintų bei grietine ir pagardinkite padažu, druska, pipirais bei česnaku. Smulkiai sukapoje suplyšusius kopūstų lapus, sudėkite į mėsą.

Po 2–3 vienodo dydžio lapus sudėkite šalia taip, kad jų kraštai užengtų vienas ant kito. Sudarykite 8 tokius kopūstų „dubenėlius“.

Mėsos masę padalinkite į 8 dalis ir po gabalėlį dėkite į kiekvieną kopūsto „dubenėlį“. Suvyniokite lapus, balandėlius perriškite medvilniniu siūlu.

Svogūnus nulupkite ir supjaustykite stambiais kubeliais. Pomidorus nuplaukite ir, išpjovę priekočius, padalinkite į 8 dalis.

Kopūstų vyniotinius apkepkite ant sviesto keptuvėje, nuo to jie bus kvapnesni. Dėkite į apkepo dubenį, prieš tai į dugną subėrę svogūnus ir išdėlioję pomidorų gabalėlius, pabarstykite pipirais, paprika bei čiobreliais.

Balandėlius pašlakstykite trupučiu vandens ir, uždengę indą, kepkite orkaitėje.

Keptuvėje išlydykite sviestą ir, subėrę likusius džiovintus, pakepkite iki rusvumo. Trupinių košelę užtepkite ant vyniotinių ir, apkepo neuždengę, kepkite dar 5 min.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

D. Grybauskaitė susitiko su Danijos karaliene. Džojos Barysaitės nuotr./ELTA

Lietuvos prezidentė lankėsi Danijoje

Kopenhaga/Vilnius (BNS/ELTA) – Danijoje viešėjusi Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė sausio 22 d. su šios šalies vadovais aptarė artėjančią Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungai (ES), energetinius ir ekonominius klausimus. Su ministre pirmininke Helle Thorning-Schmidt ir parlamentu pirmininku Mogens Lykketoft kalbėta apie politinių ir verslo ryšių stiprinimo galimybes, ekonominę padėtį Europoje, Šiaurės ir Baltijos valsty-

bių bendradarbiavimą, derybas dėl 2014–2020 m. ES biudžeto. Prezidentė taip pat iškėlė energetinio saugumo klausimus, pabrėždama, kad tik užsitikrinus energetinę nepriklausomybę, nutiesus energetikos jungtis ir pastačius suskystintų dujų terminalą, Lietuva netaps Europos provincija. D. Grybauskaitė, susitikusi su Danijoje studijuojančiu Lietuvos jaunimu, palinkėjo visados išlikti tikrais lietuviais.

Švedijoje pristatyti Lietuvos uždaviniai

Stockholm (URM info) – Nuo sausio 1 d. Lietuvos ambasada Švedijoje atlieka NATO kontaktinės ambasados funkcijas. Sausio 21 d. joje suorganizuotas Lietuvos saugumo ir gynybos svarbiausių uždavinių pristatymas įtakingos saugumo srityje besispecializuojančios Švedijos Atlanto tarybos (ŠAT) nariams. Lietuvos ambasadorius Švedijoje Eitvydas Bajarūnas ŠAT narius supažindino su mūsų šaliai aktualiausiais NATO ir ES saugumo bei gynybos darbotvarkės klausimais, pristatė aktyvų Lietuvos dalyvavimą tarptautinėse operacijose. Švedijos atstovus jis informavo, kad sausio 1 d. Vilniuje pradėjo veikti NATO energetinio saugumo kompetencijos centras, kuris taps atviras ir NATO partnerėms. Susitikime sutarta reguliariai organizuoti tokio pobūdžio renginius.

no su mūsų šaliai aktualiausiais NATO ir ES saugumo bei gynybos darbotvarkės klausimais, pristatė aktyvų Lietuvos dalyvavimą tarptautinėse operacijose. Švedijos atstovus jis informavo, kad sausio 1 d. Vilniuje pradėjo veikti NATO energetinio saugumo kompetencijos centras, kuris taps atviras ir NATO partnerėms. Susitikime sutarta reguliariai organizuoti tokio pobūdžio renginius.

Teismas paliko galioti nuosprendį A. Paleckiui

Vilnius (BNS) – Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (LAT) sausio 22 d. atmetė už sovietų agresijos neigimą Sausio 13-ąją nuteisto Socialistinio liaudies fronto (SLF) vadovo Algirdo Paleckio skundą ir paliko jam skirtą 10,400 litų baudą. Apkaltinamasis nuosprendis už sovietų agresijos neigimą paliktas galioti. Nutartyje taip pat rašoma, kad visi įrodymai ištirti tinkamai, teismai esminių pažeidimų nepadarė, o sovietų agresijos faktas yra nustatytas jau seniai išnagrinėtoje Sausio 13-osios byloje. A. Paleckis baudžiamojon atsakomybėn patrauktas, kai 2010 m. žiniasklaidai pareiškė, jog 1991 m. sausio 13 d. „saviškiai šaudė į savus“. Į teismą buvo atvykę kelių Rusijos televizijos kanalų žurnalistai ir nedidelė grupelė A. Paleckio sekėjų. Teismo nutartis šioje byloje galutinė ir neskundžiama.

jos faktas yra nustatytas jau seniai išnagrinėtoje Sausio 13-osios byloje. A. Paleckis baudžiamojon atsakomybėn patrauktas, kai 2010 m. žiniasklaidai pareiškė, jog 1991 m. sausio 13 d. „saviškiai šaudė į savus“. Į teismą buvo atvykę kelių Rusijos televizijos kanalų žurnalistai ir nedidelė grupelė A. Paleckio sekėjų. Teismo nutartis šioje byloje galutinė ir neskundžiama.

Ministras paragintas nutraukti persekiojimą

Vilnius (Tiesos.lt) – Sausio 21 d. daugiau nei penki šimtai piliečių viešu laišku kreipėsi į vidaus reikalų ministrą Dailį Alfonsą Barakauską ir paragino jį kuo greičiau nutraukti politinį vaikų persekiojimą. Kauno policija iki šiol persekioja vaikus, 2012 m. birželio 5 d. rašiusius kreidelėmis Nemuno krantinėje žodį „Tiesos“. Kartu su kitais protesto laišku ministrui pasirašė disidentai sesuo Nijolė Sadūnaitė, kanauninkas Vytautas Vaičiūnas, monsinjoras Alfonsas Svarinskas, politiniai kaliniai Antanas Terleckas ir Petras Plumpa, kunigai Robertas Grigas, Mindaugas

Martinaitis ir Vytautas Sakavičius, Nepriklausomybės Akto signatarai ir kt.

Mokslų akademijos vadovu perrinktas V. Razumas

Vilnius (BNS) – Lietuvos mokslų akademijos (LMA) prezidentu ketverių metų kadencijai sausio 22 d. perrinktas dabartinis vadovas Valdemaras Razumas. Jo kandidatūrą palaikė dauguma visuotinio narių susirinkimo dalyvių. Nuo 2009 m.

LMA vadovaujantis 57 metų biochemikas buvo vienintelis kandidatas rinkimuose. Pasak V. Razumo, LMA dėmesio centre turi išlikti nuolatinis, aktyvus išsimokslinimo ir mokslo propagavimas, mokslininkų ir mokslinių tyrimų skatinimas.

Francois Hollande ir Joachim Gauck. ELTA nuotr.

Prancūzija ir Vokietija mini susitaikymą

Berlynas (BNS) – Prancūzija ir Vokietija sausio 22 d. minėjo 50 metų, kai buvo pasirašyta istorinė sutartis. Ji įtvirtino abiejų šalių susitaikymą po karo, siekiant išspręsti nesutarimus tarp dviejų kaimyninių Europos galybių. Prancūzijos prezidentas

Francois Hollande atvyko į snieguotą Vokietijos sostinę dalyvauti kartu su kanclere Angela Merkel įtemptoje renginių programoje, per kurią buvo pagerbta Eliziejaus sutartis, pasirašyta 1963 m.

D. Cameron pasiūlė referendumą dėl pasitraukimo iš ES

Londonas (BNS) – Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas David Cameron sausio 23 d. pasiūlė po 2015 m. surengti referendumą, kuriame britai galėtų pasirinkti: likti Europos Sąjungoje (ES), ar iš jos pasitraukti. D. Cameron ilgai lauktoje kalboje, kurią pasakė Londone, paskelbė, jog nori iš naujo derėtis dėl Didžiosios Britanijos narystės sąlygų, nes visuomenės nusivylimas ES yra didesnis nei bet kada, o paskui pateikti naujas sąlygas žmonių teismui. Konservatorių partija tokį pažadą pateiks per visuotinių rinkimų, kurie turi įvykti po dvejų metų, kampaniją.

D. Cameron taip pat perspėjo, jog

D. Cameron. EPA-ELTA nuotr.

jeigu ES nesugebės vykdyti jo pageidaujamų reformų, Britanija gali išslysti iš 27 šalių bloko. Jo nuomone, referendumas dėl Britanijos narystės 27 valstybių Bendrijoje yra būtinas, nes savo dabartinį pavidalą ES kiša į Britanijos gyvenimą. Jeigu konservatorių vyriausybė pasieks aiškią pergalę, referendumas bus surengtas pirmą kito parlamento kadencijos pusę.

Britanijos armija atleis 5,300 žmonių

Londonas (BNS) – Didžiosios Britanijos vyriausybė sausio 22 d. paskelbė planuojanti atsisakyti 5,300 etatų ginkluotosiose pajėgose, vykdančią taupymo programą, dėl kurios šalies kariškių skaičius pasieks mažiausią lygį nuo XIX a. pradžios. Gynybos ministerija nurodė, kad kariai, grįžtantys iš Afganistano arba siunčiami į tą šalį, nepateks į šią

etatų mažinimo bangą, kuri bus jau trečioji vykdančią planus iki 2020-ųjų sumažinti armijos reguliariausias pajėgas nuo 102,000 iki 82,000 karių. Armija skelbia sritis, kuriose bus atrinkti darbuotojai, ketinant juos atleisti per trečiąją šios programos etapą. Afganistane šiuo metu tebėra apie 9,000 Britanijos karių, kuriuos visus ketinama išvesti 2014 m.

A. Merkel koalicija pralaimėjo vietinius rinkimus

Berlynas (BNS) – Vokietijos centro kairioji opozicija nedidele persvara įveikė kanclerės Angela Merkel koaliciją per svarbius rinkimus Žemutinėje Saksonijoje. Tai susilpnino vyriausybės vadovės pozicijas prieš vėliau šiais metais vykstančius rinkimus, per kuriuos ji stengsis išsilaikyti trečią kadenciją prie didžiausios Europos ekonomikos vairo. Opozicinės Socialdemokratų ir Žaliųjų partijos užsitikrino vienos vietos daugumą Žemutinės Saksonijos parlamente, išstumdamos

iš valdžios A. Merkel konservatyviąją Krikščionių demokratų sąjungą (CDU) ir libertarinę Laisvųjų demokratų partiją, vadovavusias šiai šiaurės rytinei žemei pastarąjį dešimtmetį. Tos pačios partijos taip pat sudaro nacionalinę vyriausybę. 58 metų A. Merkel sieks dar vienos ketverių metų kadencijos per nacionalinio parlamento rinkimus, kurie turėtų vykti rugsėjį. Kaip rodo apklausos, kanclerė ir jos partija yra populiarios, tačiau opozicija tikisi laimėti rinkimus.

Amerikoje archyvuojami „Twitter“ pranešimai

Washington, DC (ELTA) – JAV Kongreso biblioteka, kurioje saugoma didžiausia pasaulyje knygų kolekcija, iškėlė sunkiai aprėpiamą tikslą išsaugoti tai, kas sveria mažiau ir gyvuoja gerokai trumpiau – milijardus amerikiečių paskelbiamų

žinučių socialiniame tinkle „Twitter“. Ši autoritetinga JAV institucija renka apie 400 mln. kasdien Amerikoje parašomų žinučių, tikintis, kad jos atspindi nedidelę, tačiau svarbią informacijos dalį.

VERSLO NAUJIENOS

LIETUVA

Daugeliui Lietuvos dirbančiųjų džiugi naujiena – kartu su Naujaisiais metais buvo padidinta minimali alga iki 1,000 litų (neatskaičius mokesčių). Tačiau kai kuriems verslininkams tai sukėlė galvos sopolį. Įjungdami savam verslui „taupymo režimą“, jie žada atleisti iš darbo dalį minimalias algas gaunančių žmonių arba laikinai verslą stabdyti ir siųsti visus nemokamų atostogų. Taip jau pasielgė komercine prasme bene geriausioje Kauno gatvėje – Laisvės alėjoje – esančių kelių maitinimo įmonių savininkai.

Lietuvos banko atliktas skirtingų bankų įkainių už įvairias mokėjimo paslaugas palyginimas rodo, kad per metus mokėjimo paslaugų krepšeliui, suformuotam pagal vidutiniškai vienam gyventojui tenkantį operacijų skaičių, pernai išleista 177,42 lito, arba 6 proc. daugiau nei 2011 m. Pagal tai vidutinės išlaidos už mokėjimo paslaugas didžiausios buvo SEB ir DNB bankuose, o pigiausios – „Citadele“ banke ir „Swedbanke“.

Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas Robertas Dargis didžiausia grėsme šalies ekonomikai laiko prastėjančią demografinę padėtį. Tam tikras neigiamas visuomenės požiūris į verslą yra paveldėtas iš praeities. Jis primena, kad sovietmečiu verslauti mėginę žmonės buvo teisiami, sodinami į kalėjimus, vadinami spekuliantais. Statistika rodo, kad 2021 m. Lietuvoje bus 350,000 mažiau darbingo amžiaus žmonių.

Robertas Dargis. O. Gurevičiaus nuotr.

Padidėjus maisto, kuro kainoms gyventojai veržiasi diržus: per pusantrų metų padaugėjo žmonių, perkančių kontrabandinį kurą ar atsiskandančių automobilio, taip pat taupančių maisto ir savo sveikatos sąskaita. Ekonomistai sako, jog gyventojai skursta ir bendro ekonomikos atsigavimo savo kailiu nepajuto. Pernai rudenį atliktos apklausos duomenimis, palyginti su 2011 m. balandį vykdytu tyrimu, gyventojų finansinė padėtis per pusantrų metų prastėjo. Gyventojų įpročius keitė ir į šešėlinę ekonomiką pastūmėjo brangės kuras: 2011 m. pavasarį kontrabandinį kurą pirkė 3,5 proc. apklaustųjų, pernai rudenį jų padaugėjo iki 9,7 proc. Žmonės perka pigesnius maisto produktus, apsiperka turguje, keičia maisto sudėtį ir apskritai mažiau valgo.

Pagal naujausius Europos Komisijos (EK) paskelbtus duomenis, Lietuva pirmąją pagal įvykdytus Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų mokėjimus. 2013 m. sausio 1 d. duomenimis, Lietuvai EK išmokėta suma viršijo 50 proc. visų 2007–2013 m. numatytų skirti struktūrinės paramos lėšų. Šiek tiek daugiau (52,8 proc.) išmokėta Airijai. Trečioji šioje rikiuotėje – Portugalija (51,7 proc.). Visoms 27 ES valstybėms išmokėtos struktūrinės paramos vidurkis – 45,1 proc. Tarp jų Estijos rodiklis – 50,7 proc., Latvijos – 41,9 proc.

Sausio 18 d. premjeras Algirdas Butkevičius sudarė naują komisiją kovai su šešėline ekonomika. Nors jis tvirtina, kad esama ir konkretaus priemonių plano, tačiau kol kas jo nevaidijo. Kartu bus dirbama su Valstybines mokesčių inspekcija. Priemonės apima pagrindines rizikas, darančias įtaką valstybės mokestinių pajamų surinkimui. Tai kelios sritys: kontrabanda, neregistruotos veiklos vykdymas, pajamų apskaitymas ir darbo santykių įforminimo vengimas. Tikslas – pasiekti 0,5 proc. šiais metais nuo bendrojo vidaus produkto – juos „išimti“ iš šešėlio.

Sausio 21 d. pradėjo veikti Suomijos dujų įmonės „Gasum“ ir bendrovės „Lietuvos dujos“ rugsėjį bendrai įsteigta gamtinių dujų birža „GET Baltic“. Rugsėjo mėnesį šios dvi įmonės įsteigė gamtinių dujų biržą, taip pat buvo patvirtinti bendrovės įstatai ir išrinkti bendrovės valdymo organai. 66 proc. naujos bendrovės akcijų priklausė „Lietuvos dujoms“, 34 proc. – „Gasum“.

Medicinos bankas Vilniuje atidarė klientų aptarnavimo padalinį, veikiantį visą parą. Šis banko Mindaugo klientų aptarnavimo poskyris yra įsikūręs prekybos centre „Maxima XXX“. „Tai vienintelis Vilniuje visą parą ir visas savaitės dienas dirbantis banko klientų aptarnavimo padalinys, teikiantis įvairias banko paslaugas: priimami indėliai, komunaliniai mokesčiai, kitos įmokos, išduodami vartojimo kreditai, teikiamos internetinės bankininkystės, valiutos keitimo, draudimo, vinječių išdavimo ir kitos finansinės paslaugos privatiems bei verslo klientams“, – sako Medicinos banko Verslo plėtros departamento direktorė Vaida Stamburaitė.

Lietuvos vyriausybė sausio 23 d. pritarė Žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) parengtam nutarimo „Dėl 2012 metų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų“ projektui skirti žemės ūkio veiklos subjektams 2012 m. papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už pieną, gyvulius ir pasėlius. Nors 2013 m. biudžete papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms buvo numatyta 75 mln. litų, ŽŪM drauge su Finansų ministerija rado galimybę papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms trūkstamas lėšas perskirstyti iš ŽŪM skirtų bendrųjų asignavimų. Taigi papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms už 2012 m. ŽŪM išmokėta asignavimų suma sudarys 106 mln. litų – tiek pat, kiek ir praėjusiais metais.

PASAULIS

Euro zonos krizė žengia į naują etapą ir jos šalių vyriausybės gali tik sukryžiuoti pirštus, kad reformos duos rezultatų anksčiau, negu rinkėjams atsibos taupymo priemonės ir didelis nedarbas. Iš pirmo žvilgsnio 2013 m. turėtų būti lengvesni 17 euro zonos valstybių. Finansinės sąlygos labai pagerėjo, kai Europos centrinis bankas pažadėjo padaryti viską, kad būtų išsaugotas euras. Labai išsiskolinusių šalių obligacijų pajamingumas gerokai sumažėjo, išibėgėjo akcijų rinkos. Euro zonos pietinės šalys pasiekė didelių laimėjimų mažindamos savo biudžetų ir prekybos deficitą. Tačiau paklausa greičiausiai išliks silpna, o nedarbas jau pasiekė rekordinį 11,8 proc. lygį, be to, spėjama, kad jis ir toliau didės. Atsigavimas bus lėtas. Visi į ateitį nukreipti rodikliai rodo, jog ekonomikos augimas atsinaujins šį pavasarį.

Vienuolika Europos Sąjungos (ES) valstybių gavo savo partnerių leidimą išvesti prieštaringai vertinamą finansinių sandorių mokestį. Įvesti šį mokestį iš pradžių pasiūlė Prancūzija ir Vokietija, prie kurių vėliau prisijungė Austrija, Belgija, Graikija, Portugalija ir Slovėnija, o dar vėliau – Italija, Ispanija, Slovakija ir Estija. Dabar Europos Komisija (EK) turės parengti įstatymo, kuriuo šis mokestis bus įvestas, projektą. Šis sprendimas yra svarbi ES mokesčių politikos gairė.

Namų pardavimai JAV būsto rinkoje gruodį, palyginti su lapkričio mėnesiu, smuko 1 proc. iki 4,94 mln. dvylikos mėnesių ekvivalentu. Analitikai manė, kad pardavimai padidės 1,2 proc. iki 5,1 mln. namų dvylikos mėnesių ekvivalentu. Gruodį pardavimai smuko, nes rinkoje parduodamų namų skaičius sumažėjo iki 1,85 mln. ir buvo mažiausias nuo 2011 m. sausio mėnesio. Vidutinė namo pardavimo kaina JAV gruodį pakilo 11,5 proc. – nuo 162,200 JAV dol. metais anksčiau iki 180,800 JAV dol. Per visus 2012 m. rinkoje parduota 4,65 mln. namų – daugiausiai nuo 2007 m.

Daugėjant verslo pasitikėjimo Vokietijos ir kitų pasaulio šalių ekonomika stiprėjimo ženklų, naftos kainos didėja. „Brent“ rūšies naftos kainos kovo mėnesio sandoriams Londono biržoje paūgėjo 0,44 JAV dol., arba 0,39 proc., iki 112,15 JAV dol. už barelį. Naftos kainos vasario sandoriams New York prekių biržoje ūgtelėjo 0,33 JAV dol., arba 0,35 proc., iki 95,89 JAV dol. už barelį. Indeksas šį mėnesį pašoko nuo 6,9 punkto gruodžio mėnesį iki 31,5 punkto, užkopęs aukščiausiai nuo 2010 m. gegužės mėnesio. Analitikai manė, kad šis rodiklis paūgės tik iki 12 punktų. Agentūros „Bloomberg“ atlikta apklausa parodė, kad investuotojai akcijų rinkų perspektyvas vertina optimistiškiausiai per pusketverių metų ir beveik du trečdaliai apklaustųjų planuoja per ateinančią pusmetį padidinti investicijas į akcijas.

Įtakingas žurnalas „The Banker“ Latvijos finansų ministrą

Andris Vilks įvardijo kaip geriausią 2012 m. Europos finansų ministrą. Leidinys aukštai įvertino A. Vilks darbą stabilizuojant šalies finansinę situaciją. A. Vilks pažymėjo, kad jam didelė garbė gauti geriausio Europos finansų ministro vardą, nes juo įvertinamas ne tik finansų ministerijos, bet ir kitų ministerijų darbas kovojant su krize. Šiais metais Latvija keičia uždavinį įstoti į euro zoną.

Andris Vilks.

Latvijos oro linijų bendrovė „air-Baltic“ kartu su partneriais pradėjo įgyvendinti projektą, leisiantį sumažinti išmetamų šiltnamio poveikį sukeliančių dujų kiekį. Pirmieji Europoje vykdomi žalieji skrydžiai turbopropeleriniais lėktuvais oro linijų bendrovei padėtų kasmet sutaupyti iki 2 mln. JAV dol. degalams. Projekto įgyvendinimo kaina – apie 200,000 eurų. Pagrindinis AMBER (Atvykimo modernizavimas siekiant efektyvesnio Rygos oro uosto darbo) tikslas – įdiegti naujas atvykimo procedūras Rygos tarptautiniame oro uoste, mažinti CO2 išmetimą ir triukšmą lygį oro uoste bei netoli jo, ypač Jūrmalos pakrantės plote.

Nuo šiol visoje Europos Sąjungoje (ES) bus išduodami tik naujo pavyzdžio Europos vairuotojo pažymėjimai – jie bus plastikinės kredito kortelės formos, bendro standartinio formato, su patikimesnėmis apsaugos priemonėmis. Naujo pavyzdžio Europos vairuotojo pažymėjimai laipsniškai pakeis daugiau nei 100 skirtingų pavyzdžių popierinių ir plastikinių pažymėjimų, kuriais dabar naudojasi daugiau nei 300 mln. vairuotojų visoje ES. Galiojantys pažymėjimai liks, o į naujo formato dokumentus jie bus pakeisti atnaujinant ne vėliau kaip iki 2033 m.

Interneto paieškos kompanijos „Google“ metinės pajamos pirmą kartą nuo bendrovės sukūrimo pasiekė 50 mlrd. JAV dol. Bendrovės metinės pajamos siekė 50,2 mlrd. JAV dol. ir buvo 32 proc. didesnės nei 2011 m., praneša AFP, remdamasi interneto milžinės ketvirčio ataskaita. Po ataskaitos paskelbimo „Google“ akcijos iškart pabrango daugiau nei 3,5 proc., iki 730,03 dol. už vieną akciją. Bendrovės finansinių rodiklių pagerėjimą daugiausia paskatino pakilimas JAV mobiliųjų technologijų ir interneto reklamos rinkoje, kur „Google“ vyrauja.

Parengta pagal BNS, ELTA

„Ačiū, kad neapleidžiate mūsų“ „Vaiko vartų į mokslą“ kasmetiniam pranešimui artėjant

Užpalių vaikai žiemą lauke.

Organizacija „Vaiko vartai į mokslą“ vasario 3 d. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje rengia kasmetinį pranešimą visuomenei apie savo veiklą. Pradžia – 12:30 val. p. p. Pranešimo metu bus papasakota apie praėjusių metų projektus ir darbus bei apie 2013 m. numatomą paramą ir projektus. Išgirsite apie jaunus savanorius, apie naują dienos centrą Šateikiuose, bus rodomas filmas iš centro atidarymo ir pirmų mėnesių veiklos. Norime, kad rėmėjai susidarytų vaizdą apie organizacijos teikiamą paramą ne vien Šateikiams, bet ir likusiems dešimčiai remiamų centrų, taip pat apie bendradarbiavimą su darbuotojais, dirbančiais su socialiai remtinų šeimų vaikais. (Apskaičiuota, kad Lietuvoje iš viso yra apie 250 vaikų dienos centrų.)

Pasiruošimas Kalėdoms dienos centre „Vilties vėrinėliai“.

Kasmet po Naujųjų metų Lietuvos dienos centrų socialinės darbuotojos turi imtis darbo. Tai joms – ne naujiena, o greičiau iššūkis. Kaip š. m. sausio 3 d. naujienų agentūra BNS skelbia, „socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) paskelbė pirksianti socialiai remtiniams vaikams skirtų dienos centrų paslaugas, tačiau metų pradžią šie centrai sutinka be valstybės paramos...“ Vieno „Vaiko vartai į mokslą“ remiamo centro darbuotoja rašo: „Teks gerokai paplušėti kuriant, o ir renkant visokius popieriukus, rekomendacijas. Na, o paskui, išsiuntus, dar praeis laiko, kol svarstys. O kas žino, gal dar ir nefinansuos. Bet ko kiū, kad ir geriausiu, atveju mažiausiai tris mėnesius gyvensime be jokių atlyginimų, bet vaikams juk nepasakysi – man nieks nemoka, centrą uždarysime. Tad dirbusimės, kaip bebūtų, bent, kol galime išsilaikyti“.

Todėl „Vaiko vartai į mokslą“ telkia lėšas ir stengiasi užtikrinti, kad remiami centrai neuždarytų pirmais šaltais žiemos mėnesiais, kai jie dar nėra gavę valdžios paskirtų lėšų. Organizacijos valdyba ir taryba stengiasi tai atlikti sąžiningai ir planingai.

Šiomet „Vaiko vartai į mokslą“ mini penkioliktuosius savo veiklos metus. Ta proga reikia pri-

siminti visus čia minimų organizacijos remiamų centrų vadovų kasdieninius rūpesčius, o jų per tuos 15 metų tikrai buvo. Tačiau, kaip pačios centrų darbuotojos sako, reikia matyti ir vaikams perduoti vilties žiburėlius ir džiaugsmą. Dirbant su vaikais, negalima jų apkrauti vien suaugusiųjų rūpesčių našta. Jiems to netrūksta ir namuose, kur ne vienas susiduria su šeimos ekonominėmis bei socialinėmis problemomis.

Dviejų medelių istorija

Prieš šventės dienos centruose stengiasi su vaikais pasiruošti ir džiaugtis artėjančiomis Kalėdomis. Kartais Užpalių dienos centro (socialinė pedagogė Virginija Pavlovaitė), veikiančio mokyklos patalpose, vaikus galima pradžiuginti išblaškančiu, bet gyvenimo tiesų pamokančiu renginiu ar išvyka. „Vaiko vartų į mokslą“ valdybą pasiekė Užpalių dienos centro aprašymas apie medžio puošimo šventę, kuri vyko gruodžio antrąją savaitę.

Kaip rašo centro darbuotoja, medžio puošimo šventės tradicija Utenoje puoselėjama jau nuo 1996 metų. 2012 metų medžio puošimo šventės organizatorius – Užpalių „Liūtų (LIONS) klubas – kvietė puošti savo ugdymo įstaigos teritorijoje pasirinktus medelius. Medžių apžiūra vyko antrąją gruodžio savaitę. „Pagarbą medžiui išreiškėme pačių gamintais natūraliais žaisliukais, pristatymui sukūrėme pasaką apie du vienišus medelius. Mus apdovanojo saldžia dovana bei padėka“, – džiaugiasi laiško autorė.

Jau keleri metai gimnazijos kieme auga du vieniši, mažyčiai medeliai. Kiemo medžiai iš jų dažnai juokiasi. Eglės šaiposi, kad jie neturi spyglių ir kankorėžių, kad kiekvienais metais, šalnai

pakandus, netenka lapų. Kiti medžiai juokiasi dėl jų mažo ūgio. Didysis ažuolas vis pasijuokia, kad alyva niekada neturi giliukų. Taip ir eina metai po metų. Didieji medžiai po truputį vis auga, stambėja, o mažieji niekaip negali jų prisivyti.

Vieną dieną dienos centro „Saulutė“ vaikai internetiniame puslapyje perskaitė žinutę, kad yra organizuojama „Medžio puošimo šventė 2012“. Pro klasės langą vaikai pastebėjo, kad kieme auga du vieniši medeliai, kuriems yra labai liūdna, todėl nusprendė juos papuošti ir taip nudžiuginti.

Porą savaitę vaikai darė žaisliukus. Rinko nereikalingus plastikinius butelius, putplasčio gabaliukus, foliją nuo šokolado, taip pat panaudojo nebereikalingą popierių ir agro plėvelę. Nubėgę į mišką pasiskolino samanų, iš kurių ir darė burbulus medžiams papuošti. Vaikučiai papuošė medžius ir jiems palinkėjo, kad kuo greičiau užaugtų, nesijautų vieniši, nes vaikučiai juos aplankys kiekvieną kartą žaisdami kieme.

Smagu gauti, bet koks gerumas – dalytis

Žemaičių Kalvarijos dienos centre „Vilties vėrinėliai“ šv. Kalėdų šventė, programos vadovės Jolantos Virbickienės žodžiais, „praėjo labai gražiai. (...) Vaikai po šv. Mišių parodė spektaklį prie prakartėlės apie Jėzaus gimimo istoriją. Paskui visi keliavome į centrą, ten jau su mokytoja Gitana buvome paruošusios gausų vaisėmis stalą (ačiū gerb. Dalilei ir kt., parėmusiems ar atsiuntusiems saldumynų). Buvome ir patys prisikepę meduolių, paskutinėmis advento dienomis mokėme su Gitana vaikus išsikepti savo kūčiukų. Tai buvome tikrą fabrikėlį atidarę paskutinę dieną prieš Kūčias. Vaikai išsinešė į namus po maišuką savo gamintų kūčiukų...“

Tiesa, dar šventės metu po maldos kiek paskanavę vaisių, keliavome į senelių namus. Ten vaikai aplankė senokus, pasveikino su šventėmis, padovanavo po meduolį, žvakelę, atviruką. Visa, ką sukūrė adventiniu laiku. Smagu gauti, bet koks gerumas dalytis... Kai tai nuskambėjo iš vienos mergaitės lūpų, širdyje pajutau spustelėjimą... Suvočiau, jog mes visi dirbame tinkama linkme.”

Lietuvos vaikų dienos centrų asociacijos pirmininkas Haris Urvinis BNS teigė, kad centrai „po konkurso, jei laimi, toliau vėl veikia. Aišku, būtų geriau, jei nebūtų to tarpo, bet čia tokia neišvengiama dalis...“ „Vaiko vartai į mokslą“ dosnių rėmėjų bei planingo paramos skirstymo dėka nori užtikrinti vienuolikoje Lietuvos dienos centrų dirbantiems, kad 2013 metais jie toliau galės dirbti ir lankytojus mokyti prasmingų gyvenimo pamokų apie gamtą, dosnumą ir gerumą. Iki pasimatymo vasario 3 d.

Parengė **Ramunė Kubiliūtė**

Medžių puošimo šventė Užpaliuose.

Kultūrinė veikla
Gross Hesepe DP stovykloje
1946–1948 m.
5
PRANAS ZARANKA

Antras veiksmas. „Dabar gali jau atsisveikint.“

Pirmas veiksmas. Vėjo malūno kiemas. Katinas prausiasi veidą. Ma-lūnininkas Ambraziejus jį apibara. Ateina brolis Dominykas. Sužinome, kad mirdamas tėvas vienam paliko malūną, kitam asilą, o Joneliui – ka-tiną. Negailestingi broliai pajuokia atėjusį Jonelį, liepia eiti pasaulin lai-mės ieškoti. Kai Jonelis pasiskundžia katinui, tas prašo įtaisyti jam batus. Kaip tik ateina keliaujantis batsiu-vys, nustemba, kad katinui reikia batų, kuriuos jis kaip tik jau maiše turi. Tik šiek tiek pakala išlindusią vinį. Jų kaina – keturi auksinai. Ka-tinas pak užda Joneliui, kad po trijų dienų sumokės dvigubai. Atėję bro-liai sužino, kad Jonelis katinui batus perka, juokiasi iš jo, Jonelį kvailu lai-ko. Katinas džiaugiasi batais, šokinė-ja, pasiima maišą ir, prižadėjęs Jonelį karaliumi padaryti, iškeliauja.

Antras veiksmas. Miško aikštelė – pieva. Batuotas katinas ateina nu-simines, sėda ant akmens, dejuoja, kad jau antra diena keliauja, o laimės dar nėra. Pasigirsta medžioklės ra-gas. Atjoja Karalius su palyda, Ka-tinas pasislepia už eglutės. Išgirsta, kad Karalius labai nori kurapkienos pietų, tik kurapkos vis pabėga. Me-džiotojams bėgant toliau, Katinas įtaiso spąstus – maišą ir pašaukia kurapkas: „Dabar pučiutės, put, put, put...“ Įvyksta įdomios grumtynės su „pilnu“ maišu „kurapkų“ – sviedinių ir viena kurapkėle, kurią į sceną grį-žusiam Karaliui įteikia Batuotas ka-tinas, sakydamas, kad tai jo Kuni-gaikščio dovana. Pradžiunga ir Ka-ralius, ir Karalaitė, kuriai ta me-džioklė jau buvo nusibodusi. Karalius nori sužinoti kunigaikščio vardą, bet

katinas tai laiko paslapyje. Tik jei Karalius norėtų laišką ar dovaną Kunigaikščiui įteikti, turi palaukti čia... Karalius pasiunčia vieną iš palydovų skubiai atnešti dovaną. Ka-tinui pataria palaukti ir su svita išjo-ja.

Ateina Medkirtys. Iš jo Batuotas katinas sužino, kad čia Raganiaus žemė, kiek toliau – pilis. Raganius ga-lįs pasiversti visokiais žvėrimis, kar-tais net vaikus ir žmones suėda. Da-bar jis miega, už trijų dienų pabus. Atvyksta Karaliaus palydovas su laiš-ku ir maišu auksinių pinigų. Katinas sužino, kad poryt Karalius vėl lankys šią vietą. Katinas laimingas skuba pas Jonelį.

Trečias veiksmas. II veiksmo sce-na. Ateina Batuotas katinas su Jo-neliu. Liepia jam eiti ežeran maudy-tis. Tuoj pat paslepia jo rūbus. At-vyksta Karalius su Karalaitė su svita. Katinas kukčioja, verkia, nes vagis pavogė Kunigaikščio rūbus, dabar jis negalįs iš vandens išlįsti. Karalius pa-siunčia palydovą atgabenti gražiau-sius kunigaikščio rūbus. Vis dar paslapyje laikomas Kunigaikščio vardas. Atnešami kunigaikščio rūbai, jais aprengtas pasirodo Jonelis. Karalaitė jis patinka, ji nori valtimi paplaukioti. Visi išeina. „Žalia pieva ne kelmynė“ – atidainuoja pjovėjai ir grėbėjos. Šoka šoki „Rugelius“. Kati-nas juos užkalbina. Jie išsigąsta, ma-no, kad katinu pasivertęs Raganius, nors žino, kad jis miega ir tik rytoj pabus. Katinas išklausinėja, kieno ši pieva, miškas ir pilis. Sužino – Ra-ganiaus. Kai klaus Karalius, sakyti – Kunigaikščio. Atėjęs Karalius klaus-ia: „Kieno jūs pievą trypiat? Tie atsa-

Ketvirtas veiksmas. „Pusę karalystės tau skiriu.“

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MITYBININKĖ

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
6420 West 127th St. Suite 106
Palos Heights, IL 60463
708-239-0909;
nutritionow6420@att.net
Valandos:
pirm.–ketv. 10 val. r. – 4 val. p. p.

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

ko: „Kunigaikščio.“ Taip ir apie mišką ir pilį. Kai paklausia, koks ku-nigaikščio vardas, atsakymo negau-na. Grįžta Karalaitė su Joneliu. Ka-ralius jį kviečia vakarienės į savo pilį. Katinas pasilieka.

Ketvirtas veiksmas. Raganiaus pilies vidus. Scenos priekyje – didžiulis voratinklis, įvairūs puodai, Raga-nius knarkia kėdėje. Jį pažadina Ka-tino skambutis prie durų. Raganius pyksta, bet išileidžia. Prasideda abie-jų dialogas. Katinas netiki, kad Ra-ganius galėtų pasiversti drambliu. Tam – tik juokai. Palaksto po menę, gėsta šviesos ir scenoje – dramblys. Katinas netiki, kad Raganius gali pa-siversti pele. Vėl šviesos gėsta, per sceną volu tempiama pelytė, kurią katinas griebia ir „suėda“. Katinas paskambina, atbėga du Raganiaus vergai. Jie puola ant kelių ir žemai lenkias. Katinas: „Stokit. Iššluokite ir išvalykite sales visas. Tuos velnio puodus neškite iš čia. Tebūna ši pilis

švari! Ir būkit ramūs, sumažinsiu vi-sų vargus.“ Išeina. Vergai džiaugiasi, kad Raganiaus nebėra, darbuojasi, valo. Ateina katinas su Joneliu kuni-gaikščio rūbuose. Katinas pilį dova-noja Joneliui, kadangi dar prie ma-lūno už gerą širdį pažadėjo. Praneša, kad netrukus atvyks Karalius ir Ka-ralaitė. Liepia daug nekalbėti, tik žvelgti tiesiai Karalaitė į akis. O var-das, kurio jie nežinojo, bus – Gera-širdis. Atvyksta Karalius ir Karalaitė su palydovais. Katinas paskelbia Ge-raširdžio vardą ir dar nori vieną Ge-raširdžio prašymą išreikšti. Karalius spėja jo prašymą: „Matau, judu vie-nas kitam patinkate. Ir tavo prašymą, o kunigaikšti Geraširdi, leisk man iš-pildyti: „Tau dukterį ir pusę karalys-tės aš skiriu.“

Valio, valio, valio nauja pora! Ba-tuotas katinas ką pažadėjo, atrodo, viską ištesėjo.

Bus daugiau.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas
laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei
siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei
pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje,
Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas
lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas
visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Pirmoji pažintis su kun. G. Keršiu

DALIA CIDZIKAITĖ

Savaite prieš Kalėdas į Čikagą atvykęs kun. Gediminas Keršys turbūt nesitikėjo pakliūsiąs į tikrą šventinį šurmulį. Beje, Čikagos ir jos apylinkių lietuviai tikintieji kun. Keršio turbūt laukė net labiau nei pačių Kalėdų. Dėl dar vieno kunigo paskyrimo lietuviai į Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovus kreipėsi ne kartą, o šiems lankantis Amerikoje, skubėjo susitikti ir jau gyvu žodžiu apie tai priminti. Ir nors dar vieno kunigo išlaikymo našta nėra iš lengvųjų, tai tikinčiųjų neišgašdino.

Kun. Keršys jau spėjo aplankyti beveik visas Čikagos ir jos apylinkių lietuvių lankomas parapijas. Apsistojęs Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos (Marquette Park) klebonijoje, kur jis ir gyvens, naujas kunigas pirmiausia susipažino su šios parapijos administratoriumi kun. Jau-niumi Kelpšu bei parapijiečiais.

Nebuvo nuskriausti ir Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo (Brighton Park) lietuviai – kun. Keršys apsilankė jų surengtame Naujųjų metų sutikime. Beje, gruodžio 31 d. kunigas Naujuosius metus sutiko dukart – tą vakarą jis suspėjo pabuvoti ir Marquette Park parapijos Naujųjų metų pokilyje. Sakoma, jog ten kun. Keršys Kalėdų Seneliui pažadėjo visose lietuviškose parapijose darbuotis linksmai.

Su Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos (Lemont, IL) tikinčiaisiais kunigas iš Vilkaviškio parapijos susipažino taip pat dar prieš Kalėdas. O sausio mėnesio pradžioje ten jau atnašavo vienerias Mišias.

Kol kas dar neapplanstyta Šv. Antano parapija (Cicero, IL), bet kun. Keršys susiskambino su šios parapijos kunigu dr. Kęstučiu Trimaku ir palinkėjo jam šv. Kalėdų. Pažintis užmegzta ir su Jėzuitų koplyčios kunigu Antanu Gražuliu, SJ.

Į Čikagą kun. Keršys atvyko su ketverių su puse metų patirtimi, kurią įgijo dirbdamas vikaru Vilkaviškio katedroje. Nors kunigas pripažįsta, jog į Čikagą atvyko vedinas noro įgyti naujų patyrimų, galutinį sprendimą atvykti priėmė vadovaudamasis duotu paklusnumo įžadu. „Čia kaip kariuomenėje, – sakė sausio pradžioje „Draugo“ redakcijoje apsilankęs kun. Gediminas, – jei tau siūlo naujas pareigas ir jei jų atsisakai, vadinasi, tu negerbi vyresniųjų pasirinkimo. Jie mane numatė, ir turiu vykti.“ Kita vertus, buvęs Vilkaviškio katedros vikaras mano, jog jis šiam naujam darbui Vilkaviškio vyskupo pasiūlytas ir Lietuvos vyskupų konferencijos buvo parinktas neatsitiktinai, todėl jaučia atsakomybę jam patikėtą darbą atlikti kuo geriau.

„Noriu žmonėse sužadinti tikėjimą, kurį visi turime, – sako kun. Keršys, Čikagoje planuojantis užsi-būti (bent jau kol kas) trejus metus. – Kai kurie žmonės to tikėjimo turi mažai, todėl norisi juose tą tikėjimą sužadinti, noriu daugiau bendrauti.“ Paties kunigo tikėjimo sėklos buvo pasėtos jam pradėjus patarnauti šv. Mišioms gimtojo Alytaus Švč. Mergelės Marijos Kriščiūnų Pagalbos bažnyčioje. Tada būsimam kunigui buvo devyneri metai. Kun. Keršys prisimena, jog Mišių patarnautojų

Kunigas Gediminas Keršys.

Jono Kuprio nuotr.

ratas tiek išaugo, kad iš to pačio kiemo susidarė apie 10 patarnautojų. Traukė ir kunigų pavyzdys. Be to, vasarą vyko įvairios stovyklos bei užsiėmimai, veikė jaunimo choras. „Artėjant vidurinės mokyklos baigimo laikui, turėjau priimti sprendimą, ko gyvenime toliau siekti, – sakė kun. Gediminas. – Mintys lydėjo, kad turiu eiti kunigystės keliu. Maždaug 12 klasėje pajutau, kad išimylėjau Dievą.“ Mama tam neprieštaravo ir leido pačiam pasirinkti. „Kito pasirinkimo neturėjau kaip tik eiti į kunigystę. Esu dabar laimingas“, – sakė kiek daugiau nei prieš penkerius metus Kauno seminariją baigęs kun. Keršys.

Prieš atvykdamas į Čikagą, kunigas sakosi pasidomėjęs, koks gyvenimas čia verda. Pasak jo, panašiai, kaip ir Lietuvoje, Amerikoje tik vyresni žmonės dalyvauja parapijos ir kitoje veikloje, o jaunesni yra užsiėmę. „Tad mano tikslas yra eiti į žmones, bendrauti, jų net ieškoti, – sako naujas kunigas. – Mano tikslas yra per tikėjimo dalykus eiti į bendrystę su žmonėmis. Juk ir Jėzus ragino eiti į pasaulį, pas visus žmones ir skelbti Evangeliją.“

Kun. Keršys nėra paskirtas kuriai nors vienai parapijai, jis tarnaus visiems Čikagos lietuviams tikintiesiems. „Stengsiuosi, – pažadėjo kunigas, – kad nė vieni nebūtų nuskriausti. Aišku, – sutinka jis, – tai nebus lengva, geriau turėti savo mažą bendruomenę ir su ja dirbti.“

Kol kas pirmoji pažintis su Čikagos ir jos apylinkių lietuviams kun. Gedimino neišgašdino ir paliko nuostabų įspūdį. Labai mielai naują kunigą priėmė ir geras gyvenimo sąlygas pasiūlė Marquette Park lietuviška parapija, vadovaujama kun. Jau-niaus Kelpšo. Aplankyti Brighton Park, Lemont parapijiečiai kun. Keršiui pasirodė nuosirdūs ir mieli, priėmę net į savo namus pasibūti, pabendrauti. „Gražų įspūdį paliko tos kelios pirmosios savaitės. Nebuvau

paliktas vienas klebonijoje. Jaučiuosi labai gražiai priimtas“, – sakė kun. Gediminas.

Kun. Keršys į Čikagą atvyko su dar vienu įsipareigojimu – šikart ne tik iš Bažnyčios vyresniųjų, bet ir iš Vytauto Didžiojo universiteto, kur šiuo metu jis studijuoja magistrantūros programoje. Pasak kun. Gedimino, VDU vadovybė daug padarė, kad jis galėtų atvykti į Čikagą ir tuo pačiu galėtų baigti savo studijas. Pačios studijos jau išklausytos, beliko iki gegužės mėnesio parašyti magistrinį darbą. Tad būdamas čia, Čikagoje, kun. Keršys turės ne tik dirbti savo tiesioginį darbą, bet ir prisėsti prie akademinio darbo, kurio tema yra „Dievo Žodžio aktualumo pastoracinės perspektyvos po II Vatikano Susirinkimo“.

Su kun. Keršio atvykimu Čikagos ir apylinkių lietuvių lankomos parapijos pakeitė savo sekmadienio Mišių laiką. Naujas kunigas paprastą dieną (išskyrus ketvirtadienius) 8 val. meldžiasi Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, taip pat šeštadieniais 4 val. p. p. Kartą per mėnesį šioje parapijoje jis aukos ir sekmadienio Mišias. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje Mišias kun. Keršys laiko ketvirtadienio rytais 8 val. ir sekmadieniais 10 val. Pirmą kiekvieno mėnesio savaitgalį – šeštadienį ir sekmadienį – jį bus galima sutikti Pal. Jurgio Matulaičio misijoje.

Čikagos lietuviai tikisi, jog naujas kunigas galės talkinti ir lituanistinėse mokyklose Jaunimo centre, Lemont bei kitur. Sausio 19 d. kun. Gediminas jau susitiko su vyresniųjų 8–10 klasių Maironio lituanistinės mokyklos mokiniais (Lemont, IL). Kun. Gediminui turint ir žurnalisto bei redagavimo patirties, Čikagoje leidžiamo laikraščio „Draugas“ leidėjai svarsto ir galimybę kunigui pasiūlyti laikraščio moderatoriaus pareigas.

Lietuviai, dirbantys Amerikos apsaugoje

Visada malonu susipažinti su lietuviais, kurie ne tik dirba Amerikos karo pajėgose, bet ir yra pasiekę aukštas pareigas. Vienas tokių yra vadas Denis Paškauskas, Kalėdų proga sugrįžęs į namus su savo šeima ir žmona Karina.

Direktoriaus pavaduotojas Paškauskas tarnauja JAV jūrų pajėgų žvalgybos centre (Joint Intelligence Operations Center), RAF Molesworth, Anglijoje, kuriame dirba 26 valstybių atstovai, tarp jų – ir trys lietuviai. Denis tame centre užima antras pagal svarbą pareigas (Assistant Director Intelligence Support).

JAV lietuvis gimė Amerikoje, lietuvių emigrantų, kurie atvyko į Ameriką po Antrojo pasaulinio karo, šeimoje. Paškauskas puikiai kalba lietuviškai. Denis turi daug draugų Lemont apylinkėje, yra labai malonus ir draugiškas vyras.

Kokius darbus Denis dirba ir kokia yra jo atsakomybė JAV jūrų pajėgų žvalgybos operacijų centre, žinoma, tai yra nediskutuojami dalykai nei su draugais ar pažįstamais, nei su „Draugo“ skaitytojais.

Denis dar nėra pasiekęs pensinio amžiaus, bet kariuomenėje išdirbus 20 metų jau galima baigti karjerą. Tada jis galės būti naudingas lietuvių visuomenei Amerikoje.

Be abejo, yra ir daugiau taurių lietuvių, kurie eina aukštas ir svarbias pareigas Amerikos valdžioje, apie kuriuos dar nesame girdėję ir kurių dar nepažįstame.

Romualdas Povilaitis

A † A
Dr. ANTANUI LIPSKIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną ALDONĄ, ve-
lionio sūnus dr. DONALDĄ ir dr. EDMUNDĄ su šei-
momis bei visus gimines ir artimuosius.

Čiurlionio galerija Jaunimo centre

Žmogus, matęs
Napoleoną Vilkaviškyje

ANTANAS ŽILINSKAS

Vertingus istorijai atsiminimus apie imperatoriaus Napoleono Bonaparto atvykimą į Vilka-
viškį paliko kunigas Bonaventūras Butkevičius. Iš arti Napoleoną matęs klierikas B. Butkevičius gimė 1794 m. Kretingoje, mirė 1871 m. Prienuose. Išsamesnę šio kunigo biografiją patei-
kia JAV išleista „Lietuvių enciklope-
dija”.
Būsimas kunigas gimė ir augo katalikiškoje aplinkoje. Jo tėvas – bu-
vusio jėzuitų klieriko sūnus, o motina – žydė, vyskupo Polikarpo Marcie-
jevskio sesuo. Jo dėdė su visa šeima buvo priėmę katalikų tikėjimą. Vie-
nuolio dominikono gyvenimo keliai vingiavo ir mūsų krašte. Polikarpas Marciejevskis, įgijęs teologijos lektor-
iaus titulą, šešerius metus buvo Virbalio Dominikonų vienuolyno vy-
resniuoju ir jų mokyklos vedėju. Nuo 1800 m. trejus metus gyveno Alvito altarijoje, Čyčkuose, po to buvo per-
keltas į Rudaminą. Čia pas dėdę daž-
nai viešėdavo jaunas B. Butkevi-
čius, kai atvykdavo iš Seinų kunigų seminarijos.

Napoleono žygio metu iš Ruda-
minos į Vilkaviškį atvykęs aštuonio-
likmetis klierikas ryžosi pamatyti prie Vilkaviškio dvaro apsistojusių prancūzų karių stovyklą ir čia iš arti stebėti Napoleoną ir jo palydą.
1817 m. B Butkevičius, baigęs Ti-
kocino kunigų seminariją, įstojo į Varšuvos universitetą. Po poros metų išventintas kunigu ir paskirtas vys-
kupo Golaševskio sekretoriumi, o nuo 1842 m. iki 1861 m. jau tampa Var-
šuvos kunigų akademijos rektoriumi. Nuo 1853 m. faktiškai valdė Seinų vyskupiją.
1861 m. pasitraukęs iš akademi-
jos tampa Vilkaviškio klebonu, tikė-
damasis gauti vyskupo titulą.
Kaip rašoma Boston lietuviškoje enciklopedijoje, B. Butkevičius buvo vienas iš nedaugelio caro valdžiai at-
sidavusių kunigų. Mirė susirgęs cho-
lera 1871 m. Prienuose.
Vertingiausias kun. B. Butke-
vičiaus palikimas – jo lenkiškai para-
šyti atsiminimai, ypač tie, kurie pasa-
koja apie Napoleono žygį per Lietuvą.

Antanas Žilinskas – Vilkaviškio
krašto muziejaus direktorius.

Kunigas B. Butkevičius, parašęs atsiminimus apie Napoleoną Vilkaviškyje.
Iš Viliaus Kavaliausko archyvo.

A † A
Dr. ANTANAS LIPSKIS

Mirė 2013 m. sausio 22 d. Bloomingdale, IL, sulaukęs 95 metų.
Gimė 1917 m. kovo 24 d. Čekų kaime, netoli Viekšnių, Žemaiti-
joje. Lietuvoje pradėtas medicinos studijas baigė 1947 m. Rupre-
chtKarls universitete, Heidelberg (Vokietija), tame pačiame universitete įgijo medicinos daktaro laipsnį iš patologijos moks-
lų. 1949 m. persikėlė į JAV, vertėsi privačia medicinos praktika, rašė eiles, tapė, sukūrė keliolika skulptūrų. Išleido penkias poe-
zijos knygas bei išsamų tapybos ir poezijos meno albumą.
Nuliūdę liko: žmona Aldona, velionio sūnus dr. Donaldas su žmona Barbara ir jų vaikai Joseph, Abigail, Daniel ir Stephen; sūnus dr. Edmundas su žmona dr. Lynn ir jų vaikai: Laura, Kristina ir Dana; po dukra Irena Beinoris; svainė Irena Rašienė ir jos sūnūs Vitas bei Tomas su žmona Brigita ir jų dukros Sofia ir Alisa; svainis dr. Leonidas Ragas su žmona Praurime ir jų vaikai: Paulius su žmona Rasa ir jų vaikai Andrius ir Daiva bei Laura Valavičienė su vyru Albertu, jų dukros Alexa ir Krista.
Liūdi giminės ir draugai Amerikoje ir Lietuvoje.
A. a. dr. A. Lipskis priklausė Amerikos ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjungoms, korporacijai „Gaja” ir JAV Lietuvių rašyto-
jų draugijai.
2006 m. Čikagoje A. Lipskiui įteikta JAV Lietuvių rašytojų draugijos literatūrinė premija.
Atsisveikinimas su a. a. A. Lipskiu vyks penktadienį, sausio 25 d., nuo 3 val. p. p. iki 8 val. v. Petkaus laidojimo namuose, Le-
mont, IL.
Laidotuvės – šeštadienį, sausio 26 d. Iš Petkaus laidojimo namų 10:30 val. r. velionis bus išlydėtas į Palaimintojo Jurgio Ma-
tulaičio misiją, kur 11 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mi-
šių a. a. Antanas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse šalia pir-
mos žmonos a. a. Alinos.
Vietoje gėlių prašome aukoti Draugo fondui.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus daly-
vauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Rimties savaitė

Atkelta iš 5 psl.

JAV LB pasitarime Cleveland dalyvavo: LB atstovė Lietuvių sodybos patikėtinių valdybo-
je N. Balčiūnienė, Ohio apygardos vicepirmininkas dr. V. Stankus, LR gen. garbės konsu-
lė I. Bublienė, Ohio apygardos pirmininkė N. Vučianienė, LB Krašto valdybos pirmininkė S. Šimkuvienė, Cleveland apylinkės pirmininkas A. Gudėnas, apylinkės finansų vice-
pirmininkė dr. Z. Masčinskienė, JAV LB Lietuvių Fondo atstovė D. Puškorienė, JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkas G. Supronas ir Lietuvių klubo/namų pirmininkė R. Degutienė.

Kęstučio Sušinsko nuotr.

Į atsisveikinimą su a. a. Jonu Gu-
dėnu, vykusį gruodžio 16 d., paguosti sūnų Algį Gudėną su žmona Loreta, jų sūnų Eriką, Algio brolių Edmundą atvyko Kristina, Vida ir Ligija Rociū-
naitės. Tartį atsisveikinimo žodį iš Philadelphia su sūnumi Gabrieliumi atskrido pusseserė, teisės mokslų daktarė Justina Gudėnaitė. Tiek Gu-
dėnaitė, tiek sūnus Algis atsisveikini-
me pabrėžė nuoseklų Jono Gudėno būdą. Kai karo metu Lietuvoje aplin-
kui sproginėjo bombos, jis prie atdaro lango skaitė laikraštį ir nekreipė jokio dėmesio. Kai kitą kartą rusų tankistas gatvėje užklausė, kuriuo keliu važiuoti į Vilniaus miesto cent-

lą, Jonas tyčia nurodė kryptį į kitą pusę, kur tankai įstrigo akligatvyje.
Jonas buvo laidojamas kitą dieną istorinėse Kalvarijos (Calvary) kapi-
nėse, šalia jau besiilsinčios žmonos Doros. Anksti tapęs našliu, jis užsi-
brėžė tikslą užauginti savo vaikus lie-
tuviška dvasia, įgijęs Lietuvos pasą neseniai balsavo LR rinkimuose. Džiaugėsi, kad jo sūnūs, jau gimę Amerikoje, tapo dabartinės Lietuvos Respublikos piliečiais ir dalyvauja JAV LB veikloje.

dr. Viktoras Stankus – JAV LB
Ohio apygardos vicepirmininkas.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Sausio 27 d. 11 val. r. šv. Mišiose** prisiminsime palaimintą Jurgį Matulaitį, minint jo mirties metines. Po Mišių visus kviečiame į parapijos salę. Trumpą žodį tars kun. Gediminas Keršys, bus rodomas filmas, pietūs bei pabendravimas. Kviečiame dalyvauti.

■ **Vasario 3 d., sekmadienį, PLC, didžiojoje salėje, Lemont,** bus pristatomas organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ metinis veiklos pranešimas. Pradžią – 12:30 val. p. p. Daugiau informacijos rasite internetiniame puslapyje www.childgate.org arba el. paštu: vvm@childgate.org

■ **Amerikos lietuvių teatras „Viltis“** vasario 3 d. 12 val. p. p. kviečia į spektaklį „Tik tai dėl tavęs“, skirtą Maironio 150-osioms metinėms paminėti, kuris vyks Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Po spektaklio – pabendravimas su aktorais ir vaišės. Bilieto kaina asmeniui – 15 dol.

■ **Čiurlionio galerija Jaunimo centre** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vasario 8 d. 7:30 val. v. kviečia visus meno mylėtojus į parodą „Kūrybos posūkiai – veidai“ iš ciklo „Šeimos“ atidarymą. Parodos autorė – Regina Nėdas. Pirmą kartą savo darbus rodyti ir autorės sūnus, architektūros studentas Rokas Nėdas.

■ **Vasario 9 d., šeštadienį, 6:30 val. v. PLC, R. Riškus salėje, Lemont,** vyks Pasaulio lietuvių centro 25-mečio jubiliejinis pokylis „Mardi Gras“. Apie dalyvavimą prašoma pranešti tel. 630-272-1252 (Linda Rugienienė) arba tel. 630-257-0153 (Žibutė Pranckevičienė). Kaina – 70 dol. asmeniui. Gros broliai Švabai ir „Jazz Jazz“.

■ **Mažosios Lietuvos fondas ir draugija** maloniai kviečia į tradicinį 61-ąjį Užgavėnių šiupinį, kuris vyks vasario 9 d., šeštadienį, 6 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salėje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629). Automobilius bus galima statyti kitoje gatvės pusėje gatvės esančio Republic Bank aikštelėje. Meninę programą atliks lietuvių tautinių šokių grupė „Suktinis“. Bus vakarienė, šokiai (šokiams gros Algimanto Barnišio orkestras). Stalus užsisakykite iš anksto pas Ramūną Buntiną tel. 630-969-1316. Bilieto kaina užsisakius iš anksto – 35 dol. asmeniui, prie durų – 40 dol. Čekį prašome rašyti – „Lithuania Minor“ ir siųsti: Ramūnas Buntinas, 908 Rob Roy Pl., Downers Grove, IL 60516.

■ **LR generalinis konsulas Čikagoje** vasario 16 d., šeštadienį, 6 val. v. kviečia į Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Įėjimas nemokamas.

■ **JAV LB Cicero apylinkės Vasario 16-osios minėjimas** vyks parapijos kavinukėje vasario 17 d., sekmadienį, po 9 val. r. lietuviškų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje. Bus meninė programa ir vaišės.

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija** kviečia vasario 23 d., šeštadienį, dalyvauti Čikagos vyskupijos ruošiamoje „Parish Leadership Day“, kuri vyks Mo-

ther McAuley High School (3737 W. 99th St., Chicago, IL 60655) nuo 8:45 val. r. iki 5:30 val. p. p. 4:30 val. p. p. kardinolas Francis George atnašaus šv. Mišias. Tarnystės dienoje vyks įvairūs pokalbiai, bus skaitomos paskaitos. Seminarai vyks anglų, ispanų, lenkų kalbomis. Misija užmokės registracijos mokestį ir už pietus. Norinčius dalyvauti prašoma iki sausio 31 d. užsiregistruoti el. paštu matulaitismission@sbcglobal.net arba tel. 630-257-5613 (Daina). Daugiau informacijos galima gauti arkivyskupijos raštinėje tel. 312-534-8364 (Rita J. Kattner) arba el. paštu bcroker@archchicago.org

■ **Kovo 10 d., sekmadienį: „Rasos“** liuanistinėje mokykloje, Naperville, IL, vyks Čikagos ir apylinkių liuanistinių mokyklų mokytojų konferencija. Konferenciją globoja JAV LB Švietimo taryba. Daugiau informacijos galima gauti el. paštu: jurate2@hotmail.com. (Jūratė Liutkienė).

■ **LR generalinis konsulas Čikagoje** kovo 10 d., sekmadienį, nuo 12 val. p. p. iki 5 val. p. p. kviečia į Navy Pier centro „Crystal Gardens“ salę, į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventę „Celebrate Lithuanian Independence“. Norinčius renginio metu pristatyti savo kūrinius, veiklą ar pardavinėti lietuviškas prekes, o taip pat norinčius tapti šventės rėmėjais ar kitaip prie jos prisidėti prašoma apie tai pranešti generalinio konsulato darbuotojai Agnei Vertelkaitei el. paštu agne.vertelkaite@urm.lt arba tel. 312-397-0382, tr. nr. 204.

■ **Balandžio 5 d., penktadienį, Lietuvių** dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, vyks Vilijos Kerelytės rečitalis „Atnešk man dainą“. Pradžią – 7 val. v.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Sekmadienį, sausio 27 d., 2 val. p. p.** lietuviškos šv. Mišios vyks Trijų Karalių bažnyčioje (2712 Dumbarton St., NW, (Georgetown), Washington, DC. Šv. Mišias aukos vyskupas Gintaras Grušas iš Vilniaus. Po Mišių – kavutė.

■ **Iki š. m. vasario 1 d. priimami studentų** ir neseniai baigusių studijas jaunuolių prašymai 2013 m. vasaros stažuotėms Lietuvoje. Anketas rasite tinklalapyje www.lithuanianinternships.com/main.

■ **Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York** Vasario 16-osios proga dovanoja nemokamą Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą. Koncertas vyks Saint Peter's bažnyčioje (619 Lexington Ave. at 54th St., Manhattan, New York, NY 10022) vasario 21 d., ketvirtadienį, 7 val. v.

■ **Vasario 22 d., penktadienį, kviečia-** me visus į Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ koncertą Baltimore lietuvių namuose (851-853 Hollins St. Baltimore, MD 21201, JAV). Pradžią – 8 val. v.

■ **Svetainėje: www.neringa.org paskelb-** tas 2013 m. Neringos stovyklų tvarkaraštis. Registracija į stovyklas prasidės vasario 1 d. Daugiau informacijos – el. paštu: regina@neringa.org (Regina).

Visi kviečiami į Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą

Sekmadienį, vasario 10 d., 1 val. p. p.
Jaunimo centre 5620 S. Claremont, Čikagoje

Pagrindinis kalbėtojas Dereck Hogan

JAV Valstybės departamento
Šiaurės Europos ir Baltijos reikalų biuro direktorius
Director of the Office of Nordic and Baltic Affairs
Bureau of European and Eurasian Affairs

Meninę programą atliks Lietuvių operos choras,
vadovaujamas muz. Jūratės Grabliauskienės

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Taryba

New York sausio 18–20 dienomis vykusioje vienoje didžiausių turizmo parodų JAV „The New York Times Travel Show“ jau antrus metus iš eilės buvo pristatoma Lietuva. Parodos metu specialų Lietuvos turizmo galimybių pristatymo renginį, skirtą žurnalistams ir turizmo verslui, surengė Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos.

Nuotraukoje: LR generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas (pirmas iš kairės) bei jo žmona Vytė (antra iš kairės) su meninę programą parodoje atlikusiais tautinių šokių grupės „Viesulas“, vadovaujamos Onytės Žukauskienės (pirma iš dešinės) šokėjais.

LR generalinio konsulato New York nuotr.

ŠVIETIMO PREMIJA – 2012 m.

JAV LB Švietimo taryba ruošia Švietimo premiją švietėjui, kuris ilgus metus dirbo švietimo darbą JAV liuanistinėse mokyklose. Kviečiame lietuvių visuomenę siūlyti kandidatus iš šiuo metu JAV gyvenančių liuanistinių mokyklų mokytojų, kurie pasižymėjo lietuviško švietimo srityje, vadovėlių bei knygų leidime ir redagavime, programų ir gairių tobulinime ar ilgus metus dirbo ir tebedirba mokytojo-vedėjo darbą liuanistinėse mokyklose.

Pasiūlymus siųsti iki 2013 m. vasario 29 d. paštu: Lithuanian Educational Council, 170 Query St. New Bedford, MA, 02745 arba el. paštu: donavickas95@hotmail.com pažymint, kad siūlote švietimo premijai kandidatą. Prašome prie pasiūlymo pridėti rekomendaciją.

Vertinimo komisiją sudaro JAV LB Švietimo taryba, kurios pirmininkė yra Daiva Navickienė.

2011 m. Švietimo premija buvo įteikta Nekalto Prasidėjimo Seserų kongregacijai. Laureatai yra buvę Jūratė Dovilienė, Audronė Elvikienė, Dalilė Polikaitienė, Regina Kučienė, Danutė Bindokienė, Bronius Krokys, Vida Bučmienė, Jonas Kavaliūnas, Julius Širka, Stasė Petersonienė ir Elena Ruzgienė.

Švietimo premijos mecenatas yra Lietuvių Fondas.

JAV LB Švietimo tarybos pranešimas

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Atsidėkodami už kalėdinius atvirukus ir kalendorių „Draugo“ leidybai paremti paaukojo: 120 dol. Palmira Janušonis, Mundelein, IL. **100 dol.** Dr. Jolanta Peckus, Northfield, IL; Dalia M. Tallat-Kelp-

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

„Draugo“ tel. 773-585-9500

ša, Palos Heights, IL; Roma Kuprienė, Riverside, IL; Marytė Newsom, Beverly Hills, CA; Nemira Šumskis, Chicago, IL. **Nuoširdžiai dėkojame už jūsų nuoširdžią paramą.**